

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

**Akkrediterings-
rapport**

2017

EKSISTERENDE UDDANNELSE

BACHELORUDDANNELSE I SKUESPIL

**DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLE,
KØBENHAVN, ODENSE OG AARHUS**

Den kunstneriske bacheloruddannelse i skuespil, Den Danske Scenekunstscole, København, Odense og Aarhus
16/049436
Oktober 2017
Publikationen er offentliggjort elektronisk på www.akkr.dk

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Indstilling	4
Begrundelse for indstilling	4
Akkrediteringspanelet	6
I UddannelsesGuiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde.....	6
Grundoplysninger.....	7
Uddannelsesetal	7
Uddannelsens mål for læringsudbytte.....	7
Uddannelsens struktur.....	9
Kriterium I: Behov og relevans.....	10
Kriterium II: Videngrundlag.....	16
Kriterium III: Mål for læringsudbytte.....	21
Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse	27
Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling	36
Om akkrediteringen	44
Sagsbehandling.....	45
Dokumentation – samlet oversigt	45

Indstilling

Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) indstiller den kunstneriske bacheloruddannelse i skuespil på Den Danske Scenekunstscole (DDSKS) i København, Odense og Aarhus til:

Positiv uddannelsesakkreditering

Begrundelse for indstilling

Uddannelsen i skuespil er en treårig uddannelse med en linje i hhv. København, Odense og Aarhus. Uddannelsen har i august 2016 fået en ny studieordning, som er ens for alle tre linjer.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der er forskel på ledighedsgraden blandt skuespiluddannelsens forskellige dimittendårge, og at der har været år, hvor dimittendårge har haft mere end dobbelt så høj ledighed som gennemsnittet for humanistiske kandidater. Panelet vurderer, at DDSKS fremadrettet har iværksat relevante tiltag for at imødekomme uddannelsens udfordringer med dimittendernes beskæftigelsessituation. Tiltagene inkluderer blandt andet indførelse af nye fagelementer i studieordningen fra 2016, fx entreprenørskab og tværgående kunstnerisk undersøgelse (TKU), en betydelig nedskalering af optaget på alle tre linjer fra 2017 samt en løbende bred dialog med relevante interessenter med henblik på at udvikle uddannelsen og sikre uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet. Panelet vurderer, at uddannelsens dimittender finder relevant beskæftigelse, og at uddannelsen arbejder med at gøre uddannelsen relevant i forhold til kunst- og kulturlivets behov.

Uddannelsen er baseret på et dobbelt videngrundlag, hvor kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) er centrale. Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens videngrundlag er stærkt forankret i den faglige praksis, men at uddannelsens undervisere, på tidspunktet for akkrediteringen, endnu har begrænset KUV-erfaring. Alle fastansatte undervisere har solid erfaring fra faglig praksis, mens tre fastansatte undervisere i København og Odense og to undervisere i Aarhus har erfaring med KUV. Panelet vurderer at undvisernes KUV-projekter er relevante for de fagelementer som de underviser på, og at skolen arbejder med at styrke undvisernes erfaring med KUV fremadrettet. Udover de fastansatte undervisere underviser et større antal eksterne undervisere, som primært er udøvende inden for skuespilfaget. Panelet vurderer i forlængelse heraf, at uddannelsens tre linjeansvarlige, der har det umiddelbare ansvar for tilrettelæggelsen af uddannelsen, ikke har erfaring med KUV, mens deres viden fra faglig praksis er solid. Panelet konstaterer, at rektor, som har det overordnede ansvar for uddannelsens tilrettelæggelse og underviser på uddannelsen, har erfaring både fra faglig praksis og KUV. Panelet vurderer generelt, at der er en tæt kontakt mellem de studerende og uddannelsens undervisere og linjeansvarlige.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til typebeskrivelsen for en kunstnerisk bacheloruddannelse i kvalifikationsrammen og i bekendtgørelsen om uddannelse ved Den Danske Scenekunstscole. Fagelementernes læringsmål understøtter desuden uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, og de enkelte fagelementer er med til at understøtte uddannelsens helhed. Desuden vurderer panelet, at uddannelsens struktur understøtter, at de studerende kan nå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Panelet vurderer, at optagelsesprøverne er grundige og omfattende, og desuden, at der er en god overensstemmelse mellem uddannelsens niveau og de forudsætninger, de studerende har i kraft af adgangsgrundlaget. Panelet vurderer således, at DDSKS gennemfører optagelse på en måde, som er relevant for uddannelsens mål for læringsudbytte.

Akkrediteringspanelet oplevede under besøget kritik fra de studerende i Aarhus med hensyn til flere af undvisernes manglende pædagogiske kvalifikationer i undervisningen, hvilket de oplevede, kan gå ud over formidlingen af det faglige indhold. Panelet konstaterer, at ledelsen på linjen i Aarhus har et betydeligt fokus på at etablere et velfungerende og sammenhængende undervisningsmiljø, men vurderer, at problemerne med flere undviseres pædagogiske kvalifikationer i praksis endnu ikke er løst tilfredsstillende. Panelet anerkender i den forbindelse DDSKS' tiltag med at tilbyde undvisere pædagogisk opkvalificering gennem et samarbejde med UCSJ, men bemærker, at der endnu ikke har været eksterne undvisere fra uddannelsen i skuespil på det pågældende modul.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen er hensigtsmæssigt tilrettelagt, så den udgør et fuldtidsstudium for de studerende og at fagenes indhold og undervisningsformer i tilstrækkelig grad understøtter læringsmålene, således at de studerende opnår kompetencer svarende til en kunstnerisk bacheloruddannelse. Panelet vurderer dog, at udprøvningen i praksis forekommer uformel og upræcis, og at flere studerende er usikre på, hvornår de afprøves og bedømmes. Panelet vurderer, at uddannelsen ikke har problemer med gennemførelsestid eller frafald, og at de studerende har mulighed for at tage på udlandsophold uden studietidsforlængelse.

Akkrediteringspanelet vurderer, at kvaliteten af uddannelsens tilrettelæggelse og gennemførelse løbende bliver sikret og udviklet, herunder at der bliver indsamlet, analyseret og anvendt relevant information inklusive studentenes evaluering af undervisningen. Panelet konstaterer, at kvalitetssikringspolitikken er omfattende og styrende for kvalitetssikringen af uddannelsen, men konstaterer samtidig, at kvalitetssikringspolitikken, herunder de periodiske evalueringer, er ny og derfor endnu ikke fuldt ud gennemprøvet. Der er imidlertid procedurer for gennemførelse af periodiske evalueringer af uddannelsen med inddragelse af aftagere og øvrige eksterne interessenter.

Der gennemføres løbende kvalitetssikring af kravene for optagelse på uddannelsen og af optagelsesprocessen. Akkrediteringspanelet vurderer, at de nødvendige faciliteter og ressourcer sikres på uddannelsens lokaliteter, således at de studerende kan gennemføre uddannelsen og nå de samlede mål for læringsudbytte. Panelet vurderer desuden, at der gennemføres løbende undersøgelser af uddannelsens studiemiljø, og at uddannelsen gennem skriftlige aftaler, løbende dialog med de studerende og opfølgning på utilfredsstillende forhold sikrer, at de studenters praktikophold har den fornødne kvalitet. De dele af uddannelsen, som kan gennemføres uden for institutionen, er omfattet af kvalitetssikringsarbejdet.

Akkrediteringspanelet

Denne rapport er udarbejdet af AI i samarbejde med et akkrediteringspanel, som er nedsat til lejligheden. Panelet er sammensat, så medlemmerne har indgående viden om uddannelsens fagområder, uddannelsestilrettelæggelse og -gennemførelse og forholdene på arbejdsmarkedet. Panelet består af:

- Simon Norrthon, præfekt og lektor i skuespil ved Institutionen för skådespeleri på Stockholms konstnärliga högskola, hvor han også underviser. Simon Norrthon er uddannet skuespiller fra Teaterhögskolan i Stockholm i 1992 og har arbejdet med både teater, film og tv.
- Runar Hodne er uddannet teater- og filminstruktør fra Statens teaterhøgskole i Oslo. Runar Hodne har undervist i blandt andet skuespil på Statens teaterhøgskole og arbejder nu som leder af instruktøruddannelsen på bachelorniveau på Kunsthøgskolen i Oslo. Runar har arbejdet som instruktør med opsætninger i Sverige, Danmark og Italien.
- Mikkel Harder Munck-Hansen, direktør for Nordens Hus i Reykjavík. Mikkel Harder Munck-Hansen er tidligere skuespilchef på Det Kongelige Teater, tidligere medlem af bestyrelsen for blandt andet Kunstrådet og Musikhuset Aarhus og tidligere bestyrelsesformand for Scenekunstudvalget.
- Diana Haugland Jensen, kandidatstuderende ved Syddansk Musikkonservatorium (SDMK). Diana Haugland Jensen har en bacheloruddannelse i klassisk sang fra SDMK og er p.t. studienævns-suppleant. Hun har desuden erfaring med rådsarbejde i konservatorierådet.

Akkrediteringspanelet har været i høring hos institutionen, som har haft mulighed for at gøre indsigelse, hvis der var tvivl om panelmedlemmernes habilitet. Alle panelmedlemmerne har underskrevet en habilitetserklæring og en erklæring om tavshedspligt.

I UddannelsesGuiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde

---

”Uddannelsen er under godkendelse som en tre-årig kunstnerisk bacheloruddannelse. Den er derfor tilrettelagt, så den lever op til de krav, der stilles til en bacheloruddannelse.

Uddannelsen er inddelt i temaer, der enten strækker sig over de første to år i en stadig progression eller er en del af det tredje og sidste år:

Scenekunstnerisk fundament

Temaet består af fagene Træning af instrument I-IV og Kontekstuelle Vidensfag I-IV. Træning af instrument beskæftiger sig med træningen af stemme og kropslige færdigheder som en integreret del af dit samlede kunstneriske udtryk. I kontekstuelle Videns får du en kunst- og/eller samfundsteoretisk viden, der giver dig basis for at reflektere meningsfuldt over dit fag.

Scenekunstnerisk praksis

Temaet består af faget Dramatisk Træning I-IV. På to af modulerne er der også henholdsvis Førsteårs- og andetårsprojekt. I Dramatisk Træning arbejder du med dramatisk metode og træningen af dramatiske færdigheder, der understøtter et kunstnerisk udtryk i samspil med andre inden for scenekunst, film eller tv. I første- og andetårsprojekterne skal du vise, at du kan integrere den teoretiske viden med de dramatiske, stemmemæssige og kropslige færdigheder, du har fået, i et individuelt eller kollektivt scenisk udtryk.

Scenekunstnerisk fordybelse

Temaet består af fagene Dramatisk fordybelse I-III, Entreprenørskab, samt praktik eller Scenekunstnerisk projekt. I Dramatisk fordybelse bygges der videre på den viden, du har fået igennem modulerne Scenekunstnerisk fundament og Scenekunstnerisk praksis. Du videreudvikler din selvstændighed i forhold til at kunne integrere stemmemæssige, kropslige og dramatiske færdigheder samt den kontekstuelle viden i et kunstnerisk udtryk inden for scenekunst, film eller tv. Entreprenørskab fokuserer på forholdet mellem scenekunst og entreprenørskab. Den giver redskaber til at kunne arbejde med mundtlig og skriftlig formidling, kulturpolitisk infrastruktur, netværkskæbelse og projektstyring. I praktik eller det scenekunstneriske projekt skal du sætte din viden og dine færdigheder og kompetencer i spil i en international sammenhæng eller inden for rammerne af en kunstnerisk produktion: scenekunst, film eller tv. I sidste modul skal du sammen med dine medstuderende lave en afgangsforestilling.

Kunstnerisk udviklingsprojekt

Modulet har fokus på at arbejde med et kunstnerisk udviklingsprojekt. Din evne til at udvikle, reflektere over og dokumentere et selvstændigt kunstnerisk projekt skal styrkes. Du lærer at udvikle dine egne arbejdsmetoder inden for rammerne af et selvvalgt scenekunstnerisk format, som kan præ-senteres for og formidles til publikum. Det indebærer, at den studerendes refleksion udgør et mål i sig selv i tillæg til selve projektet.

Du afslutter uddannelsen med afgangsforestillingen.

Uddannelsen giver ret til betegnelsen *Scenekunstner med speciale i skuespil, DDSKS Aarhus eller Odense eller København*. Studerende, der er optaget fra studieåret 2016/2017 på den uddannelse får ret til betegnelsen: *Bachelor i skuespil (uddannelsessted)*, hvis uddannelsen bliver positivt akkrediteret, inden afslutning af uddannelsen.” (www.ug.dk).

Denne beskrivelse er kun gengivet i rapporten til almen introduktion. Teksten indgår ikke i vurderingsgrundlaget.

Grundoplysninger

Udbudssted

Uddannelsen bliver udbudt i København, Odense og Aarhus.

Sprog

Undervisningen foregår på dansk.

Uddannelsestal

	2014	2015	2016
Antal nye studerende optaget på uddannelsen de seneste tre år	24	24	24
Antal indskrevne studerende de seneste tre år	92	92	92
Antal dimittender de seneste tre år	25	23	24

Fastansatte undervisere, der er knyttet til uddannelsen (i hhv. antal og årsværk): 26 og 14,88.

Eksterne undervisere, der er knyttet til uddannelsen (i hhv. antal og årsværk): 164 og 9,79

Uddannelsens mål for læringsudbytte

Viden og forståelse:

- Kunne demonstrere kunstnerisk baseret viden om praksis og metoder inden for skuespil
- Kunne demonstrere videnskabelig baseret viden og viden om teori inden for relevante dele af de kunst- og/eller samfundsteoretiske fagområder.
- Kunne forstå og reflektere over egen og andres kunstneriske praksis og metoder og bruge sin viden i relevante scenekunstneriske sammenhænge.

Færdigheder

- Kunne beherske kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer samt øvrige færdigheder, der knytter sig til samtidens skuespilfaglige arbejdsområder.
- Kunne beherske dramatisk metode i forskellige scenekunstneriske udtryksformer.

- c) Kunne beherske stemmen og kropslige færdigheder som fleksible redskaber i forskellige scenekunstneriske udtryksformer.
- d) Kunne vurdere kunstneriske udfordringer, praktiske og teoretiske problemstillinger, samt begrunde og vælge relevante, unikke og personlige udtryk.
- e) Kunne formidle scenekunstneriske problemstillinger til såvel fagfæller som ikke-specialister.

Kompetencer

- a) Kunne håndtere komplekse kunstneriske processer og bidrage med relevante løsningsmuligheder.
- b) Selvstændigt og professionelt kunne indgå i og udtrykke sig i såvel ensembler som i egne projekter og i fagligt og tværfagligt samarbejde for et publikum.
- c) Identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 51).

Uddannelsens struktur

Som det fremgår af nedenstående, er opbygningen af uddannelsen på de tre linjer i hhv. København, Odense og Aarhus identisk i de to første år af uddannelsen. I det tredje og afsluttende år af uddannelsen varierer det, på hvilket tidspunkt de enkelte linjers moduler og fagelementer er placeret. DDSKS forklarer dette med, at praktik indgår som en mulighed for de studerende på tredje år af uddannelsen, og at semestre er forskudt for at sikre de studerende de bedst mulige betingelser for at opnå praktikpladser (redegørelse inkl. bilag, s. 44).

Første år				
Sem.	Modul		Fagelement	ECTS
Første	1	Scenekunstnerisk fundament I	Træning af instrument I	10
			Kontekstuelle vidensfag I	5
	2	Scenekunstnerisk praksis I	Dramatisk træning I	15
Andet	3	Scenekunstnerisk fundament II	Træning af instrument II	10
			Kontekstuelle vidensfag II	5
	4	Scenekunstnerisk praksis II	Dramatisk træning II	10
			Førsteårs-projekt	5
Andet år				
Tredje	5	Scenekunstnerisk fundament III	Træning af instrument III	10
			Kontekstuelle vidensfag III	5
	6	Tværgående kunstnerisk undersøgelse (TKU)	TKU (research)	5
			TKU (udkomme)	5
		Dramatisk træning III	5	
Fjerde	7	Scenekunstnerisk fundament IV	Træning af instrument IV	10
			Kontekstuelle vidensfag IV	5
	8	Scenekunstnerisk praksis III	Dramatisk træning IV	5
			Andetårs-projekt	10
Tredje år				
Femte	9	Odense og Aarhus: Scenekunstnerisk fordybelse I	Dramatisk fordybelse I	10
			Entreprenørskab	5
	11	København: Scenekunstnerisk fordybelse II	Dramatisk fordybelse II	5
			Praktik eller Scenekunstnerisk projekt	10
			Eller:	
			International udveksling	15
10	Kunstnerisk udviklingsprojekt	Kunstnerisk udviklingsprojekt	15	
Sjette	9	København: Scenekunstnerisk fordybelse I	Dramatisk fordybelse I	10
			Entreprenørskab	5
	11	Odense og Aarhus: Scenekunstnerisk fordybelse II	Dramatisk fordybelse II	5
			Praktik eller Scenekunstnerisk projekt	10
			Eller:	
			International udveksling	15
12	Scenekunstnerisk fordybelse III	Afgangsforestilling	15	

(Redegørelse inkl. bilag, s. 55).

Kriterium I: Behov og relevans

Uddannelsen er relevant i forhold til arbejdsmarkedets samt kunst- og kulturlivets behov.

Uddybning:

- dimittenderne finder relevant beskæftigelse eller videre uddannelse,
- institutionen arbejder løbende med at uddannelsen er relevant i forhold til kunst- og kulturlivets behov
- institutionen indgår i en løbende dialog med aftagere og andre relevante interessenter med henblik på fortsat at sikre uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet.

Vurdering

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der er forskel på ledighedsgraden blandt skuespiluddannelsens dimittendår-gange, og at der har været år, hvor dimittendårgangene har haft mere end dobbelt så høj ledighed som gennemsnittet for humanistiske kandidater. Panelet vurderer, at DDSKS har iværksat relevante tiltag for at imødekomme uddannelsens udfordringer med dimittendernes beskæftigelsessituation. Tiltagene inkluderer blandt andet indførelse af nye fagelementer i studieordningen fra 2016, fx entreprenørskab og TKU, en betydelig nedskalering af optaget på alle tre linjer fra 2017 samt en løbende dialog med relevante interessenter med henblik på at sikre uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet. Panelet vurderer desuden, at uddannelsens dimittender finder relevant beskæftigelse.

Gennem aftagerpanel og branchemøder samt underviseres og uddannelsesansvarliges tilknytning til faglig praksis har institutionen en løbende dialog med relevante interessenter, hvilket er med til at sikre uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet.

Institutionen arbejder desuden løbende med at sikre uddannelsens relevans i forhold til kunst- og kulturlivets behov, hvilket blandt andet sker i kraft af DDSKS' omverdensanalyse.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Hvad gør institutionen for at afhjælpe eventuel høj ledighed?

Skolens redegørelse for dimittendernes beskæftigelse fremgår af nedenstående tabel:

SKUESPIL KØBENHAVN							
Årgang	Antal	1 år		3 år		5 år	
		KBH	HUM x 2	KBH	HUM x 2	KBH	HUM x 2
2008	7	5,4%	36,2%	20,4%	19,8%	22,5%	12,6%
2009	8	20,4%	49,4%	8,1%	22,6%	3,8%	13,4%
2010	8	22,3%	49,4%	21,0%	20,6%	17,2%	12,0%
2011	8	22,8%	50,6%	18,9%	18,4%	...	...
2012	8	20,1%	53,0%	20,5%	16,0%	...	...
2013	8	32,0%	49,8%	...	...	...	...

SKUESPIL ODENSE							
Årgang	Antal	1 år		3 år		5 år	
		ODENSE	HUM x 2	ODENSE	HUM x 2	ODENSE	HUM x 2
2008	7	33,9%	36,2%	11,4%	19,8%	11,7%	12,6%
2009	7	37,4%	49,4%	35,6%	22,6%	13,8%	13,4%
2010	8	31,2%	49,4%	18,1%	20,6%	21,8%	12,0%
2011	8	27,3%	50,6%	27,0%	18,4%	...	...
2012	8	53,2%	53,0%	19,0%	16,0%	...	...
2013	8	34,2%	49,8%	...	...	...	...

SKUESPIL AARHUS							
Årgang	Antal	1 år		3 år		5 år	
		AARHUS	HUM x 2	AARHUS	HUM x 2	AARHUS	HUM x 2
2008	8	30,4%	36,2%	36,7%	19,8%	36,5%	12,6%
2009	7	20,7%	49,4%	11,6%	22,6%	18,7%	13,4%
2010	9	35,5%	49,4%	16,5%	20,6%	22,6%	12,0%
2011	7	24,9%	50,6%	20,3%	18,4%	...	...
2012	7	35,3%	53,0%	15,6%	16,0%	...	...
2013	6	62,1%	49,8%	...	...	...	...

(Supplerende dokumentation af d. 18.08.17).

Tallene for uddannelsen i skuespils dimittender er indhentet gennem en særkørsel fra Danmarks Statistik til brug i forbindelse med akkrediteringen. Tallene for kandidater fra videregående humanistiske uddannelser bygger på udtræk stillet til rådighed af Uddannelses- og Forskningsministeriet fra ministeriets dimittenddatabase. Sammenligningsgrundlaget (2 x ledighedsgrad for humanister) fremgår af *Vejledning til uddannelsesakkreditering af Kulturministeriets uddannelser. Eksisterende uddannelser*.

Som det fremgår af ovenstående tabeller, er der flere eksempler på, at ledigheden for uddannelsens dimittender er mere end dobbelt så høj som landsgennemsnittet for videregående humanistiske uddannelser (som Kulturministeriet har valgt som sammenligningsgrundlag, jf. *Vejledning til uddannelsesakkreditering af Kulturministeriets uddannelser. Eksisterende uddannelser*). Dette er med undtagelse af to steder gældende for tallene tre år efter endt uddannelse og fem år efter endt uddannelse. Samtidig er der en generel tendens til, at ledighedsgraden er faldende fra et år efter endt uddannelse til fem år efter endt uddannelse. Beskæftigelsestallene viser, at der er seks eksempler for alle tre afdelinger, hvor dimittender har haft mere end dobbelt så høj ledighed som gennemsnittet for de videregående humanistiske uddannelser.

Ifølge skolen kan ledighedstallene for uddannelsens dimittender generelt forklares ud fra, at arbejdsmarkedet for uddannede skuespillere er heterogent, og at der er tale om små dimittendårgange, hvorfor en enkelt dimittends ledighed kan give store udslag i det samlede procenttal. Skolen fremhæver, at dimittendundersøgelsen fra 2016 (en samlet undersøgelse for alle skolens uddannelser og afdelinger) viser, at kun 18 % af dimittenderne i perioden 2012-16 var fastansatte i oktober 2016 (redegørelse inkl. bilag, s. 13). Dette er ifølge skolen et udtryk for, at arbejdet på scenekunstrådet er præget af projektansættelser og freelancearbejde og karakteriseret ved perioder med intens beskæftigelse og kortere perioder uden beskæftigelse (redegørelse inkl. bilag, s. 13).

Skolen har indført en ny studieordning, der trådte i kraft i august 2016. Den nye studieordning for uddannelsen i skuespil indeholder blandt andet et større fokus på entreprenørskab og iværksætteri samt på tværfaglige metodikker og arbejdsformer, hvilket kommer til udtryk gennem fagelementer som entreprenørskab og TKU.

Fagelementet i entreprenørskab (5 ECTS-point) er blevet efterspurgt af skolens dimittender i ovenstående dimittendundersøgelse (redegørelse inkl. bilag, s. 150). Skolen har derfor valgt at fastansætte en underviser i entreprenørskab i foråret 2017, som har ansvar for at undervise i entreprenørskab på tværs af alle skolens uddannelser. Underviseren vil organisatorisk blive placeret under uddannelsen i scenekunstnerisk produktion, men skal arbejde på tværs af alle afdelinger på skolen. Ansættelsen rummer ligeledes en vejledningsfunktion, hvor underviseren skal stå til rådighed for de studerende med karrierevejledning 350 timer om året. Stillingen er en del af skolens strategiske satsning på entreprenørskab med henblik på at øge fokuset på ikke-traditionelle beskæftigelsesmuligheder for scenekunstnere.

Den nye studieordning indeholder ligeledes to fagelementer inden for TKU (i alt 10 ECTS-point). Indførelsen af disse fagelementer er ifølge skolen sket på baggrund af aftagernes efterspørgsel efter dimittender med kendskab til tværfaglige metodikker og arbejdsformer (redegørelse inkl. bilag, s. 14). De studerende arbejder her på tværs af uddannelserne med selvorganiserede projekter, som retter sig mod en kunstnerisk belysning af et fænomen i deres omverden. Formålet med forløbet er at give de studerende indsigt i og forståelse af det tværgående arbejdes muligheder og problematikker samt styrke de studerendes projektskabelseskompetencer (redegørelse inkl. bilag, s. 14-15). Disse kompetencer kommer ligeledes til udtryk i det kunstneriske udviklingsprojekt på 5. semester, der, som følge af en positiv akkreditering, vil få status af bachelorprojekt. Evalueringen af det kunstneriske udviklingsprojekt på afdelingen i København viser, at 10 ud af 11 respondenter ønskede at arbejde videre med deres projekt efterfølgende i en professionel sammenhæng uden for skolen (redegørelse inkl. bilag, s. 15). Ende-

lig påpeger skolen, at relevante aftagere bliver inviteret til afgangsforestillingerne, hvilket er med til at eksponere de studerende over for potentielle aftagere.

Som et overordnet tiltag for at forbedre de ovenstående ledighedstal har skolen desuden besluttet at nedbringe antallet af optagne på uddannelsen i skuespil med fire studerende pr. årgang – fra 24 til 20 optagne i 2017 (redegørelse inkl. bilag, s. 99-101). I forbindelse med den uddannelsesreform, som DDSKS har implementeret i 2016, har skolen udarbejdet en analyse af uddannelsernes beskæftigelsesniveau og en handlingsplan med henblik på at leve op til de krav til beskæftigelsesniveauet, som Kulturministeriet har fastsat for de videregående kunstneriske uddannelser. På den baggrund har DDSKS udarbejdet en plan for en ny fordeling af studieårsværk, hvor der er tilstræbt en bedre overensstemmelse mellem uddannelsesudbuddet og arbejdsmarkedets behov. På grund af ledighedstallene for uddannelsen i skuespil har DDSKS således valgt at nedbringe optaget på de tre afdelinger i København, Odense og Aarhus. Uddannelserne i København og Odense vil således fra 2017 gå fra otte til syv optagne studerende pr. årgang, mens uddannelsen i Aarhus vil gå fra otte til seks optagne studerende pr. årgang.

Under besøget oplevede akkrediteringspanelet, at undervisere og studerende generelt bakkede op om initiativerne for at forbedre dimittendernes beskæftigelse. Især indførelsen af entreprenørskab som fagelement blev af undervisere og studerende set som et relevant tiltag med henblik på at klæde de studerende på til udfordringerne på arbejdsmarkedet for skuespillere.

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af ovenstående, at skolen har reageret på den relativt høje ledighed for flere af årgangene tre og fem år efter endt uddannelse. Panelet finder samlet set, at skolens tilgang til og strategi for uddannelsens udvikling er positiv med hensyn til at forbedre dimittendernes muligheder på arbejdsmarkedet. Panelet anerkender, at arbejdsmarkedet for skuespillere er præget af projektansættelser og freelancearbejde, hvilket i praksis vil betyde perioder med høj beskæftigelse og mulighed for perioder uden beskæftigelse. Panelet anser de igangsatte tiltag som relevante for håndteringen af udfordringerne med dimittendernes beskæftigelse.

Finder dimittenderne relevant beskæftigelse eller videre uddannelse?

Fra 2016 gennemfører skolen hver tredje år en dimittendundersøgelse på tværs af skolens uddannelser. I undersøgelsen fra 2016 er dimittender fra de seneste fire år blevet ringet op med henblik på at indgå i telefoninterview. Hvis ikke respondenterne besvarede opringningen, blev undersøgelsesspørgsmålene distribueret via e-mail. I undersøgelsen er i alt 283 dimittender blevet kontaktet, hvoraf 211 har deltaget. Det svarer til 75 % af de adspurgte. For dimittender fra skuespiluddannelsen i København, Odense og Aarhus ligger svarprocenten samlet set på 73 (redegørelse inkl. bilag, s. 148-150).

Uddannelsen i skuespil retter sig primært mod jobs som skuespiller, herunder hovedrolle, birolle og ensemble i teater-, film- og tv-produktioner (redegørelse inkl. bilag, s. 16). Som tidligere nævnt er der ofte tale om projektansættelser og freelancevirksomhed og i mindre grad om fastansættelser (redegørelse inkl. bilag, s. 13).

Dimittendundersøgelsen viser, at 95 % af dimittenderne på skuespiluddannelsen har haft lønnet beskæftigelse inden for deres fagområde efter endt uddannelse, mens 94 % har haft lønnet arbejde inden for deres fagområde i året for dimittendundersøgelsen (redegørelse inkl. bilag, s. 152). For DDSKS samlet er tallene ligeledes hhv. 95 % og 94 % (redegørelse inkl. bilag, s. 16). Undersøgelsen viser desuden, at ca. 80 % af dimittenderne fra uddannelsen i skuespil fandt beskæftigelse inden for deres fagområde i løbet af den første måned efter endt uddannelse (redegørelse inkl. bilag, s. 16). Andelen af dimittender i perioden 2012-16, der ikke har været i uddannelsesrelevant beskæftigelse efter endt uddannelse, er en anelse større for dimittender fra Aarhus (7 %) end for dimittender fra København (4 %) og fra Odense (3 %) (redegørelse inkl. bilag, s. 16).

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af ovenstående, at de dimittender, der er i beskæftigelse, finder relevant beskæftigelse.

Arbejder institutionen løbende med, at uddannelsen er relevant i forhold til kunst- og kulturlivets behov?

DDSKS udarbejder i forlængelse af de fireårige rammeaftaler med Kulturministeriet en omverdensanalyse, som har til formål at tydeliggøre kunst- og kulturlivets behov i relation til uddannelserne samt ledelsens refleksioner

over uddannelsernes placering inden for det kunstneriske felt. Den seneste omverdensanalyse fra 2015 fokuserer blandt andet på følgende områder inden for moderne scenekunst og dens fremtidige udvikling:

- Interaktion og performativitet
- Scenekunstens produktionsvilkår
- Scenekunstens forhold til erhvervslivet
- Scenekunst og teknologi.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 17).

Omverdensanalysen er udarbejdet på baggrund af en proces, hvor aftagerpanel, centerledere, studerende, undervisere og teknisk/administrativt personale har været inddraget.

Omverdensanalysen rummer en række beskrivelser af skolens nuværende position, herunder en kortlægning af DDSKS' væsentligste interessenter, overvejelser med hensyn til KUV, talentudvikling, entreprenørskab, publikumsudvikling, internationalisering, generelle samfundstendenser med relevans for skolens uddannelser, arbejdsmarkedsforhold for dimittenderne, nuværende tendenser og den fremtidige udvikling inden for moderne scenekunst samt afslutningsvis aftagerpanelets vurderinger og anbefalinger til skolen (redegørelse inkl. bilag, s. 187-208).

Af konkrete eksempler fra analysen fremgår det eksempelvis, at udbuddet af forestillinger og opførelser er steget, hvorimod publikumstallet er faldet i sæsonen 2013/14, imens scenekunstens andel af den samlede offentlige kulturbevilling har været på 7 % de seneste tre år (redegørelse inkl. bilag, s. 199-200). I analysen konstateres det eksempelvis også, at uddannelserne på scenekunstmiljøet har flyttet sig fra solistuddannelser til videregående uddannelser, hvor relationelle kompetencer spiller en større rolle med hensyn til tilrettelæggelse og læringsmål (redegørelse inkl. bilag, s. 206).

Akkrediteringspanelet vurderer, at omverdensanalysen rummer en række centrale aspekter med betydelig relevans for skolens position inden for det kunstneriske felt, og at analysen blandt andet er blevet brugt som inspiration til udarbejdelsen af den nye studieordning for uddannelsen, herunder som inspiration til oprettelsen af fagene entreprenørskab og TKU. Panelet fremhæver på baggrund af den omtalte omverdensanalyse, at DDSKS løbende arbejder med uddannelsernes relevans i forhold til kunst- og kulturlivets behov. Det vil desuden fremgå af det nedenstående, hvordan DDSKS i praksis indgår i dialog med aftagere og andre relevante interessenter om arbejdsmarkedets behov.

Indgår institutionen i dialog med aftagere og andre relevante interessenter om arbejdsmarkedets behov?

DDSKS beskriver, at der er flere måder, hvorpå skolen indgår i dialog med både aftagere og øvrige relevante interessenter, herunder gennem underviserens viden fra faglig praksis, gennem aftagerpanelet og gennem dialog med dimittender.

Alle skolens uddannelser, herunder skuespil, bygger på viden fra faglig praksis, idet uddannelsesledere, uddannelses-, linje- og studieansvarlige såvel som undervisere alle har erfaring fra faglig praksis. Flertallet af uddannelsens undervisere arbejder professionelt i scenekunstmiljøet sideløbende med deres ansættelse på DDSKS. Dette er ifølge skolen med til at sikre en tæt og direkte dialog og sikre, at skolen integreres med det professionelle scenekunstmiljø (redegørelse inkl. bilag, s. 13). Kontakten til omverdenen udmøntes desuden blandt andet via andetårsprojektet, de studerendes kunstneriske udviklingsprojekt og afgangprojekt, som munder ud i en visning for et offentligt publikum, herunder både fagfæller og ikke-specialister (redegørelse inkl. bilag, s. 76). Underviserens tilknytning til faglig praksis vil blive beskrevet yderligere under kriterium II.

DDSKS har siden sommeren 2015 haft et fælles aftagerpanel for alle skolens uddannelser. Tidligere har de enkelte afdelinger haft deres eget aftagerpanel eller et lignende organ. Aftagerpanelet mødes med rektor og administrationschefen minimum to gange i løbet af semesteret, hvor projektlederen for akkrediteringen fungerer som sekretær. Panelet diskuterer blandt andet dimittendernes arbejdsmarked, uddannelsesnære problemstillinger og skolens strategier. Aftagerpanelets formand skal desuden udarbejde en årlig indberetning til årsrapporten på baggrund af

Kulturministeriets skabelon (redegørelse inkl. bilag, s. 144). Panelet har syv medlemmer, der repræsenterer forskellige faggrupper inden for scenekunst og både offentlige og private institutioner, fx Odense Teater, Grønne-gade Teater (Det lille Turnéteater), Det Kongelige Teater og DR Fiktion (<https://ddsk.dk/da/aftagerpanel>).

DDSKS skriver desuden, at de nye studieordninger er blevet forelagt aftagerpanelet, som i den forbindelse blandt andet har kommenteret uddannelsernes titler, kvalifikationsbeskrivelser og læringsmål (redegørelse inkl. bilag, s. 18 og 209-210). For skuespil har panelet eksempelvis foreslået, at praktikken fremover i højere grad tilpasses de enkelte studerendes behov og muligvis kan bestå af andet end at deltage i en forestilling (redegørelse inkl. bilag, s. 211).

Som tidligere nævnt gennemføres der hvert tredje år en dimittendundersøgelse. Af redegørelsen fremgår det, at aftagerpanelet på sit møde i november 2016 har drøftet dimittendernes beskæftigelsessituation på baggrund af undersøgelsen. Panelet har desuden udtalt sig om dimittendernes beskæftigelsessituation i forbindelse med sin årlige indberetning, der indgår i DDSKS' årsrapport. Her kommenterer panelet, at beskæftigelsen for nogle uddannelser er høj, og anbefaler i forlængelse heraf, at DDSKS undersøger mulighederne for at omfordele antallet af studiepladser fra uddannelser med højere ledighed til uddannelser med lavere ledighed. Dette er som tidligere nævnt kommet til udtryk, ved at uddannelsen i skuespil i både København, Odense og Aarhus fra 2017 optager færre studerende, mens uddannelsen i scenekunstnerisk produktion opjusterer optaget af studerende, da dimittender herfra har høj beskæftigelse (redegørelse inkl. bilag, s. 16, 99-101 og 209).

Aftagerpanelet har også været inddraget i skolens omverdensanalyse, hvor panelet er kommet med input inden for temaerne rekruttering og talentudvikling, arbejdsmarkedet og DDSKS' uddannelsesudbud. Hvad angår førstnævnte, har panelet blandt andet diskuteret den optimale alder for nye studerende på skolens uddannelser. Her bemærkede panelet, at alder har en betydelig konsekvens for blandt andet skuespilleres karriere, hvorfor det på uddannelser som skuespiluddannelsen kan være en fordel at optage unge studerende, mens det på andre uddannelser kan være en fordel at optage studerende, som allerede har erhvervs erfaring eller færdigheder fra lignende uddannelser (redegørelse inkl. bilag, s. 205). Hvad angår arbejdsmarkedet, fremhæver panelet vigtigheden af et vedvarende fokus på innovation og selvstændigt projektarbejde (redegørelse inkl. bilag, s. 206). Ligeledes påpeger panelet, at der er et stort behov for og et potentielt arbejdsmarked inden for kommunikation og formidling af scenekunst, erfaring med kollektive arbejdsprocesser, ideudvikling og lignende. Det fremgår desuden, at både det nuværende og det tidligere aftagerpanel anbefaler et fokus på både iværksætter, projektarbejde og tværgående kompetencer, hvilket blandt andet kommer til udtryk i studieordningen fra 2016 i form af fagelementerne entreprenørskab og TKU.

Endelig har aftagerpanelet fra efteråret 2016 påbegyndt en gennemgang af DDSKS' fem uddannelser, hvor panelet diskuterer de enkelte uddannelser hver for sig. På et møde 19. september 2016 diskuterede panelet uddannelsen i skuespil på baggrund af den nye studieordning. Her har panelet blandt andet fremhævet, at det er vigtigt, at linjerne i Odense og Aarhus ligeledes får glæde af den øgede integration med de øvrige uddannelser på DDSKS (redegørelse inkl. bilag, s. 217).

DDSKS har herudover en række fora, hvori skolen mødes med aftagergrupper, interesseorganisationer og scenekunstens aktører. Skolen gennemfører blandt andet to til tre årlige fokusgruppemøder med forskellige aftagergrupper og interesseorganisationer. I 2016 har rektor blandt andet afholdt to møder med Teatrenes Interesseorganisation (TIO), som blandt andet har omhandlet udviklingen af DDSKS' efter- og videreuddannelsesaktiviteter. Rektor og TIO's uddannelsesudvalg har desuden indgået en aftale om fremover at afholde et møde pr. semester. Aftalen indebærer, at DDSKS arrangerer fokusgrupper i samarbejde med TIO, hvor der er fokus på praktikordninger, børneteaterfestival, faggrupper m.m. (redegørelse inkl. bilag, s. 19).

Rektor afholder derudover løbende dialogmøder med scenekunstens aktører, når der er behov for at belyse særlige områder og/eller problemstillinger. I 2016 har rektor blandt andet afholdt møder med Dansk Skuespillerforbund om sammenhængen mellem uddannelse og praktik, med skuespilleren Wagma Khattak om mangfoldighed på DDSKS, med Ditte Maria Bjerg, formand for projektstøtteudvalget for scenekunst, om mangfoldighed i scenekunsten og med Steen Pade og Susanne Weihe Dam om samarbejdet med Det Københavnske Teatersamarbejde (redegørelse inkl. bilag, s. 19).

Under besøget oplevede akkrediteringspanelet desuden, at både ledelse og undervisere løbende holder sig opdateret med hensyn til arbejdsmarkedets behov, og at der generelt er en meget velfungerende integration med praksis.

Akkrediteringspanelet har forholdt sig til sammensætningen af aftagerpanelet og vurderer, at der er flere medlemmer, som er relevante for uddannelsen i skuespil. Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at aftagerpanelet er både kerne- og tværfagligt og på den måde giver mulighed for at diskutere både uddannelsesspecifikke og overordnede problemstillinger. På baggrund af ovenstående er det akkrediteringspanelets vurdering, at institutionen gennem kontakt til scenekunsten indgår i en løbende dialog med aftagere og andre relevante interessenter med henblik på fortsat at sikre uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet.

Kriterium II: Videngrundlag

Uddannelsen er baseret på det videngrundlag, som følger af reglerne for uddannelsen.

Uddybning:

- uddannelsen er tilknyttet et relevant fagligt miljø
- uddannelsen er baseret på ny viden og tilrettelægges af undervisere, der deltager i eller har aktiv kontakt med relevante kunstneriske praksis- og/eller udviklingsmiljøer og/eller relevante forskningsmiljøer
- de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.

Vurdering

Kriteriet er delvist tilfredsstillende opfyldt.

Uddannelsen er baseret på et dobbelt videngrundlag, hvor kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) er centrale elementer. Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens videngrundlag er stærkt forankret i den faglige praksis, men at uddannelsens undervisere, på tidspunktet for akkrediteringen, endnu har begrænset KUV-erfaring. Alle fastansatte undervisere har solid erfaring fra faglig praksis, mens tre fastansatte undervisere i København og Odense og to undervisere i Aarhus har erfaring med KUV. Dertil kommer et større antal eksterne undervisere, som primært er udøvende inden for skuespilfaget.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen overordnet set baserer sig på ny og relevant viden. Panelet vurderer imidlertid, at uddannelsens linjeansvarlige, der har det umiddelbare ansvar for tilrettelæggelsen af uddannelsen, ikke har erfaring med KUV, mens deres viden fra faglig praksis er solid. Panelet konstaterer, at rektor, som har det overordnede ansvar for uddannelsens tilrettelæggelse og underviser på uddannelsen, har erfaring både fra faglig praksis og med KUV.

Akkrediteringspanelet vurderer generelt, at der er en tæt kontakt mellem de studerende og uddannelsens undervisere og linjeansvarlige.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Har uddannelsen et videngrundlag af tilstrækkelig kvalitet?

Det faglige miljø på uddannelsen i skuespil bestod i 2016 af i alt 26 fastansatte undervisere og 164 eksterne undervisere fordelt på de tre linjer i København, Odense og Aarhus (redegørelse inkl. bilag, s. 14). I både København og Aarhus er der således ni fastansatte undervisere, mens der er otte fastansatte undervisere i Odense.

Ifølge DDSKS bygger alle skolens uddannelser på et kunstnerisk og, hvor det er relevant, videnskabeligt grundlag (redegørelse inkl. bilag, s. 21). I praksis er uddannelsen baseret på et dobbelt videngrundlag, hvor videnelementerne kunstnerisk praksis og KUV indgår i et samspil i forbindelse med såvel udvikling som gennemførelse af undervisningen på DDSKS. Ifølge skolen er der i praksis overlap mellem de enkelte videnelementer i undervisningen, hvorfor det ikke er muligt at foretage en entydig vægtning af videnelementernes omfang på uddannelserne (redegørelse inkl. bilag, s. 20-21). DDSKS oplyser, at viden fra faglig praksis inddrages gennem hele uddannelsen, mens vægtningen af viden fra KUV er stigende, jo længere hen på uddannelsen de studerende kommer. DDSKS oplyser desuden, at der arbejdes målrettet på at styrke undervisernes og tilrettelæggernes KUV-erfaring i kraft af en række mål på området i den nuværende rammeaftale med kulturministeriet, der blandt andet rummer indførelsen af udviklingstid i undervisernes kontrakter samt en stigning i antallet af fagelementer som bygger på KUV (høringssvar). Det fremgår, at TKU på 3. semester (10 ECTS-point) og det kunstneriske udviklingsprojekt på 5. semester (15 ECTS-point) tager udgangspunkt i KUV (redegørelse inkl. bilag, s. 21). Det beskrives således, at undervisningen og tilrettelæggelsen af TKU varetages af undervisere med KUV-erfaring eller erfaring fra andre typer af udviklingsprojekter på tværs af alle kommende bacheloruddannelser DDSKS (høringssvar).

I det nedenstående bliver underviserens fordeling inden for de forskellige videnelementer præsenteret.

Af underviserne på de forskellige linjers CV'er fremgår det, at samtlige fastansatte undervisere har erfaring fra faglig praksis. Som eksempler på faglig praksis angives forskellige roller som skuespiller på teatre og i tv og film, instruktøropgaver på forskellige opsætninger, udgivelse af fagbøger og publikationer, egne firmaer, som afholder kurser og workshops for professionelle skuespillere, og ansættelse som sangcoach på teaterforestillinger (redegørelse inkl. bilag, s. 233-265). Af mere konkrete eksempler på kunstnerisk praksis kan nævnes Dorthe Koch fra linjen i København, som sammen med Lene Kleinschmidt udgav fagbogen *Find din stemme* på Hans Reitzels Forlag i 2010, som udkom i 3. oplag i 2016, og Jonathan Paul Cook fra linjen i Odense, der har instrueret en række forestillinger, herunder *The Vixen* og *Kvindelist/La Serva Padrona* (redegørelse inkl. bilag, s. 233-249). Derudover kan nævnes Lars Junggreen fra linjen i Aarhus, som de sidste tre år har instrueret en række afsluttende forestillinger på Teaterhøjskolen Rødkilde og en række projekter i det københavnske vækstlagsmiljø, herunder Teater I Akt (redegørelse inkl. bilag, s. 261). I tillæg hertil har en lang række af de præsenterede eksterne undervisere bred viden fra faglig praksis, hvilket især kommer til udtryk i form af roller som skuespillere og i form af instruktøropgaver (redegørelse inkl. bilag, s. 266-271).

Hvad angår KUV, fremgår det af ansøgningen, at flere af de fastansatte undervisere har erfaring hermed. DDSKS abonnerer på den officielle definition af KUV, ifølge hvilken KUV er "(...) en integreret del af en kunstnerisk proces, der fører frem til et offentligt tilgængeligt resultat og ledsages af en refleksion over såvel processen som præsentationen af resultatet" (redegørelse inkl. bilag, s. 224). Det fremgår, at der på linjen i København og Odense er tre fastansatte undervisere med erfaring med KUV (en af underviserne underviser på begge linjer), mens der i Aarhus er to fastansatte undervisere med erfaring med KUV (redegørelse inkl. bilag, s. 233-265). Samlet set er der således 7 faste undervisere, der har erfaring med KUV-projekter på uddannelsen i skuespil.

DDSKS skriver, at der siden 2012 har været arbejdet med KUV i København, mens dette er mere nyt i Odense, og først med studieordningen fra 2016 er det blevet en fast del af undervisningen i Aarhus (redegørelse inkl. bilag, s. 21). På linjen i Aarhus er der siden fusionen ansat i alt fire nye fastansatte undervisere, hvoraf en underviser har betydelig KUV-erfaring, hvilket ifølge skolen vil være med til samlet set at styrke det faglige miljø i Aarhus (redegørelse inkl. bilag, s. 22 og 222).

I tabellen nedenfor oplyses de 7 fastansatte undervisere med KUV-erfaring, herunder hvilke linjer de underviser på, og deres KUV-aktiviteter, som de er beskrevet i CV'erne.

Fastansat underviser	Linje	KUV-projekter
Charlotte Munkso	København	I 2013 skabte Charlotte Munkso, i samarbejde med nogle daværende fjerdeårsskuespilstuderende, forestillingen og KUV-projektet <i>Her lugter af ingenting</i> , som blev genereret i Tokyo og siden vist på skolen og på teaterfestivalen ITS Festival i Amsterdam. I 2015 var Charlotte iscenesætter på KUV-værket <i>Looking for Courage</i> (København/Kina) med Louise Beck som projektansvarlig.
Henning Silberg	København	Henning har foreløbig fuldført to KUV-projekter: Kabaretten <i>Over the Piano</i> , DDSKS 2012/13, hvor han optrådte som sanger og instruktør. Kabaretten var i to dele og blev opført på DDSKS i København med fire forestillinger samt flere uden for skolen. Projektet blev viderebejdet i et KUV-projekt i efterårssemesteret 2015 – denne gang om at vise broen mellem hiphop og kabaret i et historisk perspektiv og om forslag til pædagogiske muligheder i undervisningen på DDSKS, hvilket han til dels allerede arbejder med. I 2016/17 har Henning ansøgt om et tredje KUV-projekt, der handler om at omdanne <i>Kabaret Noir</i> til et filmprojekt –

		at udarbejde en kunstfilm af materialet. Her bliver Filmskolen involveret, og det betyder, at et teatralisk materiale forsøges omdannet til billeder – fra en tidslinje til et øjeblik!
Emma Balcazar	København og Odense	Emma er i gang med sit første KUV-projekt: en undersøgelse af sin egen filmskuespilteknik, hvor hun udvider og forsker i både det teoretiske og det praktiske grundlag for teknikken i sammenligning med andre kendte filmskuespil-systemer.
Anne Birch	Odense	Synergien mellem sang og drama, KUV-projekt i samarbejde med dramalærer Peter Kunz, 2015.
Peter Kunz	Odense	Synergien mellem sang og drama, KUV-projekt i samarbejde med sanglærer Anne Birch, 2015.
Marion Reuter	Aarhus	Lugter det lidt af Lykke instruktør, Aalborg teater, 2013. Teatralitet i skrift og rum – en tværfaglig undersøgelse, KUV-projekt i samarbejde med Forfatterskolen og dramatikerruddannelsen i Aarhus, 2015.
Sandra Theresa Buch	Aarhus (linjeansvarlig for linjen i Dramatisk skrivekunst)	Vidnesbyrdets dramaturgi, KUV-projekt med fokus på dramatikernes kunstneriske praksis med interview- og research materiale, 2014 Teatralitet i skrift og rum – en tværfaglig undersøgelse, KUV-projekt i samarbejde med Forfatterskolen og dramatikerruddannelsen i Aarhus, 2015.

(Tabellen er udarbejdet af AI på baggrund af redegørelsen samt DDSKS' hjemmeside).

Ud over ovenstående har Mille Elung og Mette Marjatta Borg på linjen i København været kritiske refleksions- og sparringspartnere på ovennævnte KUV-projekt om broen mellem hiphop og kabaret. Mille Elung er desuden i gang med at udvikle et KUV-projekt, der planlægges at blive gennemført i 2017, med den foreløbige fokus- og arbejdstitel: Den fysiske tilgang og dennes påvirkning af den musikdramatiske arbejdsmetode (redegørelse inkl. bilag, s. 243).

Som et illustrativt eksempel på et KUV-projekt kan nævnes Teatralitet i skrift og rum – en tværfaglig undersøgelse, som er skabt i samarbejde med Forfatterskolen og dramatikerruddannelsen. Projektets fokus har været en tværfaglig undersøgelse af teatralitet i skrift og rum. I forbindelse med projektet er der afholdt intensive skrivesteder efterfulgt af et scenisk undersøgelsesforløb, hvor tekstfragmenterne mødte krop, stemme og rum i fremvisninger. Ifølge DDSKS har hensigten med KUV-projektet været at skabe et refleksionsrum for kritiske eksperimenter, som kan åbne for nye mulige læse- og iscenesættelsesstrategier. På seminaret præsenterede projektgruppen sit arbejde og sine refleksioner (<https://ddsk.dk/da/projekter/teatralitet-i-skrift-og-rum>). Marion Reuter underviser i dramatisk træning I, III og IV og er vejleder på de studerendes førsteårs- og andetårsprojekt samt de studerendes afgangsforestilling på linjen i Aarhus. Akkrediteringspanelet bemærker, at projektets genstandsfelt har relevans for undervisningen inden for de fagelementer, som Marion Reuter underviser i, og at dramatisk træning er en central del af uddannelsen i skuespil.

Som et andet eksempel på et KUV-projekt kan nævnes projektet Synergien mellem sang og drama, som handler om at udvikle en større synergi mellem fagelementerne sang og drama på uddannelsen i skuespil. Undersøgelsen blev præciseret ved at tage udgangspunkt i og udfolde de to begreber rolleforfølelse og tonus fra hhv. drama og sang. I forbindelse med projektet blev der afholdt møder om, hvordan begrebsverdenen inden for hhv. sang og drama kunne forenes i fællesbegreber for at skabe bedre synergi mellem de to fagelementer og på den måde skabe en bedre forståelse af både faget sang og faget drama hos de studerende (<https://ddsk.dk/da/projekter/synergi-mellem-drama-og-sang>). Peter Kunz underviser i dramatisk træning I-IV og dramatisk fordybelse og er vejleder på de studerendes førsteårsprojekt og afgangsforestilling. Anne Birch underviser i træning af instrument I-IV og er vejleder på de studerendes andetårsprojekt på linjen i Odense. Akkrediteringspanelet bemærker, at indholdet i KUV-projektet har relevans for undervisningen i begge underviseres fagelementer, der udgør centrale dele af uddannelsen i skuespil.

Under besøget gav flere studerende udtryk for, at de havde stiftet bekendtskab med undervisernes KUV-projekter, både i undervisningen, herunder i selve undersøgelsesarbejdet, og i kraft af invitationer til undervisernes fremførelse af KUV-projekter.

På baggrund af beskrivelser af og offentligt tilgængeligt materiale om ovenstående KUV-projekter bemærker akkrediteringspanelet, at KUV-aktiviteterne er relevante for uddannelsens indhold. Panelet har desuden haft lejlighed til at se en opgørelse over, hvem der underviser i uddannelsens forskellige fagelementer, og bemærker, at de studerende på alle tre linjer igennem uddannelsen præsenteres for undervisere med relevant erfaring fra faglig praksis, men i mindre grad med erfaring fra KUV. Panelet konstaterer samtidig på baggrund af undervisernes KUV-aktiviteter, at der er forskel på antallet af undervisere med KUV-erfaring de tre linjer imellem, hvor linjen i Aarhus først fra 2016 er begyndt at arbejde målrettet med KUV, blandt andet i kraft af ansættelse af Marion Reuter med KUV-erfaring. Konkrete eksempler på fagelementernes niveau, indhold og tilrettelæggelse beskrives under kriterium IV.

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at undervisergruppen har solid erfaring fra kunstnerisk praksis. Panelet vurderer imidlertid, at skuespiluddannelsens undervisere har begrænset erfaring med KUV, men at undervisernes KUV-projekter er relevante for de fagelementer, som de underviser på.

Står relevante undervisere bag uddannelsen?

DDSKS beskriver, at tilrettelæggerne af uddannelsen i skuespil er:

- Mikkel Flyvholm, sceneinstruktør, uddannelsesansvarlig, København
- Peder Dahlgaard, skuespiller, prorektor for DDSKS, uddannelsesansvarlig, Odense
- Julie Carlsen, skuespiller, uddannelsesansvarlig, Aarhus.

Alle uddannelsens tilrettelæggere har viden fra faglig praksis.

Rektor Mads Thygesen er desuden angivet som tilrettelægger af uddannelsen i skuespil og af de øvrige uddannelser på DDSKS. Mads Thygesen er cand.mag. i dramaturgi og ph.d. i ny europæisk dramatik. Han har desuden betydelig erfaring med KUV. Rektor har således taget initiativ til og deltaget i to KUV-projekter, der blev gennemført under dramatikeruddannelsen inden oprettelsen af DDSKS. Det ene blev gennemført i 2014 og havde titlen Vidnesbyrdets dramaturgi, mens det andet blev gennemført i 2015 i samarbejde med Forfatterskolen og havde titlen Teatralitet i skrift og rum (redegørelse inkl. bilag, s. 279). Rektor har ved flere lejligheder undervist på skuespiluddannelsen i København og Aarhus, og har det overordnede ledelsesansvar for alle uddannelser på DDSKS. Det fremgår desuden, at rektor også tilrettelægger og underviser på musicaluddannelsens TKU-modul på tredje semester. Her er han bl.a. involveret i det fælles seminar som indleder modulet, og som alle studerende skal deltage i i Aarhus, og han er underviser på en af modulets tre workshops, som afholdes på de studerendes hjemmeafdeling (høringssvar).

De tre uddannelsesansvarlige har blandt andet ansvar for at sikre, at der udarbejdes et skema for alle årgange på uddannelsen til det kommende studieår med modulernes og fagelementernes titler og tidsmæssige omfang. Der nedsættes evt. tværgående planlægnings teams for fagelementer med større projekter, eller hvor flere uddannelser skal samarbejde. Den enkelte uddannelsesansvarlige har herefter ansvar for at udarbejde et overblik over de undervisningsforløb, der skal udbydes inden for hvert fagelement på uddannelsen eller linjen. De uddannelsesansvarlige har desuden ansvar for, at der udpeges ansvarlige for hvert fagelement (fagelementansvarlige) (redegørelse inkl. bilag, s. 126). De uddannelsesansvarlige kan også have særligt ansvar for enkelte undervisningsforløb, hvilket er tilfældet på uddannelsen i skuespil, hvor både Julie Carlsen, Mikkel Flyvholm og Peder Dahlgaard eksempelvis har ansvar for dele af undervisningen i modulet dramatisk træning på de enkelte linjer (redegørelse inkl. bilag, s. 272-278).

Angående uddannelsestilrettelæggere og fastansatte undervisere på linjen i København bemærker akkrediteringspanelet, at disse ikke har en baggrund som uddannede skuespillere, men derimod er specialiserede inden for eksempelvis sceneinstruktion, retorik, teatervidenskab, sang eller dramatik. Panelet finder dog, at undervisernes

faglige baggrund er relevant for uddannelsen i skuespil, og at de mange eksterne undervisere, hvoraf adskillige er uddannede skuespillere, medfører, at de studerende bliver præsenteret for fagligt relevante undervisere.

Akkrediteringspanelet har set CV'er for uddannelsens tilrettelæggere og vurderer på den baggrund, at disse har erfaring inden for relevante fagområder. Panelet vurderer dog, at uddannelsens linjeansvarlige, der har det umiddelbare ansvar for tilrettelæggelsen af uddannelsen, ikke har erfaring med KUV, mens deres viden fra faglig praksis er solid. Panelet konstaterer i den forbindelse, at rektor, som har det overordnede ansvar for uddannelsens tilrettelæggelse og underviser på uddannelsen, har erfaring både fra faglig praksis og KUV.

Får de studerende kontakt til det faglige miljø og videngrundlaget?

DDSKS har i materialet illustreret de studerendes kontakt til det faglige miljø og videngrundlaget i form af opgørelser af antallet af og årsværk for eksterne og fastansatte undervisere over for antallet af og årsværk for studerende. Nedenstående tabel viser antallet af og årsværk for hhv. eksterne og fastansatte undervisere fraregnet den tid, underviserne bruger på udviklingsarbejde og på andre af skolens uddannelser.

SKUESPIL

	Antal	Årsværk	Antal	Årsværk
	Eksterne		Fastansatte	
København	50	1,97	9	5,16
Odense	48	3,70	8	5,34
Aarhus	66	4,12	9	4,38
Samlet skuespil	164	9,79	26	14,88

København

Antal finanslovsstuderende i 2015: 32

Antal finanslovsstuderende pr. antal ekstern underviser i 2015: $32/50 = 0,64$

Antal finanslovsstuderende pr. antal fastansat underviser: $32/9 = 3,56$

Antal finanslovsstuderende pr. årsværk for fastansatte undervisere: $32/5,16 = 6,20$

Odense

Antal finanslovsstuderende i 2015: 32

Antal finanslovsstuderende pr. antal ekstern underviser i 2015: $32/48 = 0,67$

Antal finanslovsstuderende pr. antal fastansat underviser: $32/8 = 4$

Antal finanslovsstuderende pr. årsværk for fastansatte undervisere: $32/5,34 = 5,99$

Aarhus

Antal finanslovsstuderende i 2015: 31,5

Antal finanslovsstuderende pr. antal ekstern underviser i 2015: $31,5/66 = 0,48$

Antal finanslovsstuderende pr. antal fastansat underviser: $31,5/9 = 3,5$

Antal finanslovsstuderende pr. årsværk for fastansatte undervisere: $31,5/4,38 = 7,19$

(Redegørelse inkl. bilag, s. 20).

Finanslovsstuderende er EU-/EØS-studerende, der er aktive på uddannelsen.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at forholdet mellem fastansatte såvel som eksterne undervisere og studerende giver mulighed for en tæt kontakt mellem studerende og undervisere.

De studerende har, ud over i forbindelse med den almindelige undervisning, kontakt til fagmiljøet gennem blandt andet invitationer til undervisernes KUV-præsentationer. De studerende gav under besøget eksempler på, at de bliver inviteret med til forestillinger, workshops eller lignende sammen med undervisere på uddannelsen. Under besøget gav de studerende desuden udtryk for, at de har god kontakt til både fastansatte og eksterne undervisere samt til de tre linjeansvarlige i København, Odense og Aarhus.

Akkrediteringspanelet vurderer, at de studerende har god kontakt til det faglige miljø, der er tilknyttet uddannelsen.

Kriterium III: Mål for læringsudbytte

Der er sammenhæng mellem uddannelsens optag, indhold og målene for læringsudbytte.

Uddybning:

- uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til den relevante typebeskrivelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser eller regler fastsat af Kulturministeriet,
- der er sammenhæng mellem uddannelsens struktur, læringsmål og adgangsgrundlag set i forhold til målene for læringsudbytte.
- uddannelsen gennemfører optagelse på en måde, som er relevant for uddannelsens mål for læringsudbytte

Vurdering

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens samlede mål for læringsudbytte lever op til typebeskrivelsen for en kunstnerisk bachelorgrad i den danske kvalifikationsrammen og i bekendtgørelsen om uddannelse ved Den Danske Scenekunstskole. Det er panelets vurdering, at fagelementernes læringsmål understøtter uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, og at de enkelte fagelementer er med til at understøtte uddannelsens helhed. Desuden vurderer panelet, at uddannelsens struktur understøtter, at de studerende kan nå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Akkrediteringspanelet vurderer, at optagelsesprøverne er grundige og omfattende, og at der er en god overensstemmelse mellem uddannelsens niveau og de forudsætninger, de studerende har i kraft af adgangsgrundlaget. Panelet vurderer således, at DDSKS gennemfører optagelse på en måde, som er relevant for uddannelsens mål for læringsudbytte.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Har uddannelsens mål for læringsudbytte det rette niveau for uddannelsestypen?

DDSKS har udarbejdet en oversigt, som illustrerer sammenhængen mellem kvalifikationsrammen for det kunstneriske bachelorniveau og bekendtgørelsen om uddannelse ved Den Danske Scenekunstskole samt uddannelsens samlede mål for læringsudbytte (kvalifikationsbeskrivelse). Nedenfor illustreres to eksempler fra denne oversigt:

§ 11 i bekendtgørelse om uddannelse ved Den Danske Scenekunstskole ¹ og kvalifikationsrammen	Mål for læringsudbytte for uddannelsen i skuespil
Kunne forstå og reflektere over kunstnerisk praksis, metoder og, hvor det er relevant, videnskabelig teori	Kunne forstå og reflektere over egen og andres kunstneriske praksis og metoder og bruge sin viden i relevante scenekunstneriske sammenhænge
Selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang	Selvstændigt og professionelt kunne indgå i og udtrykke sig i såvel ensembler som i egne projekter og i fagligt og tværfagligt samarbejde for et publikum

(Tabellen er udarbejdet af AI på baggrund af redegørelsen).

Foruden ovenstående udsnit kommer sammenhængen blandt andet også til udtryk i uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, som udspecificerer, at de studerende efter endt uddannelse skal ”[k]unne beherske kunstneri-

¹ Indholdet i bekendtgørelsen ligger i forlængelse af Kulturministeriets beskrivelser af bachelor-, kandidat- og mastergrad fra videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner i rammen for videregående grader i Danmark (typebeskrivelser), januar 2010.

ske metoder, redskaber og udtryksformer samt øvrige færdigheder, der knytter sig til samtidens skuespilfaglige arbejdsområder”, ”[k]unne beherske dramatisk metode i forskellige scenekunstneriske udtryksformer” og ”[k]unne beherske stemmen og kropslige færdigheder som fleksible redskaber i forskellige scenekunstneriske udtryksformer”, hvilket operationaliserer kvalifikationsrammens og bekendtgørelsens færdighedsmål om at ”[k]unne anvende kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer samt generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for scenekunstmrådet” (redegørelse inkl. bilag, s. 299).

Under besøget blev de studerende spurgt, om de blev præsenteret for, og om der blev fulgt op på, uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Flere studerende svarede her bekræftende, at de oplever at blive præsenteret for læringsmålene i begyndelsen af et undervisningsforløb, og at underviserne anvender læringsmålene med hensyn til, hvor undervisningen skal bevæge sig hen. En enkelt studerende på den tidligere studieordning havde dog haft en uheldig oplevelse af ikke at kunne finde læringsmålene på DDSKS’ hjemmeside grundet tekniske vanskeligheder.

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af en gennemgang og analyse af hele oversigten, at uddannelsens samlede mål for læringsudbytte svarer til typebeskrivelsen for en kunstnerisk bacheloruddannelse i kvalifikationsrammen samt i bekendtgørelsen om uddannelse ved Den Danske Scenekunstscole. Panelets vurdering bygger på en analyse af det skriftlige materiale.

Er uddannelsens samlede mål for læringsudbytte understøttet af uddannelsens elementer?

I det nedenstående er et udsnit af sammenhængen mellem uddannelsens samlede mål for læringsudbytte (kvalifikationsbeskrivelse) og læringsmålene for uddannelsens fagelementer illustreret:

Kvalifikationsbeskrivelsen: Kunne forstå og reflektere over egen og andres kunstneriske praksis og metoder og bruge sin viden i relevante scenekunstneriske sammenhænge.

De kontekstuelle vidensfag, der løber gennem uddannelsen to første år har bl.a. til formål at gøre de studerende i stand til at reflektere meningsfuldt over eget fag. På fjerde semester rummer fagelementet bl.a. følgende læringsmål:

- Reflektere og analysere med faglig og kunstnerisk integritet i forhold til en given kunst- og/eller samfundsteoretisk kontekst.
- Sætte en given kunst- og/eller samfundsteoretisk kontekst i sammenhæng med det dramatiske arbejde.

Refleksionen over praksis og metoder og relevant videnskabelige teori er ydermere et vigtigt tema i det kunstneriske udviklingsarbejde, der kan indgå i den dramatiske træning og i udviklingsprojektet på femte semester, som bl.a. har følgende læringsmål: Relatere de valgte udtryksformer og løsninger til eksisterende viden om kunstnerisk praksis, metoder og teori inden for det valgte projektområde.

Fagelementet Entreprenørskab, der ligger på femte semester i Odense og Aarhus og på sjette semester i København, understøtter ligeledes kvalifikationsbeskrivelsen på dette punkt, idet de studerende her skal:

- Demonstrere viden om entreprenørskab og omsætte den til konkrete arbejds- og refleksionsformer, der forbinder den studerendes egne undersøgelser til omverdenen.
- Analysere og identificere kunstnerisk innovations- og værdipotentialer i egne igangværende processer med det formål at kunne arbejde udviklings- og omverdensorienteret.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 298).

Akkrediteringspanelet har forholdt sig til hele oversigten og vurderer på baggrund heraf, at fagelementernes læringsmål understøtter uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, og at de enkelte fagelementer er med til at understøtte uddannelsens helhed. Eksempler på, om fagelementernes indhold og tilrettelæggelse holder niveau i praksis, gennemgås under kriterium IV.

Hvordan understøtter uddannelsens struktur den faglige sammenhæng for de studerende, så det er muligt for dem at nå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte?

Uddannelsen i skuespil er opbygget af moduler med fastlagte studieforløb. Hvert modul består af et til tre fagelementer med selvstændige læringsmål, som er beskrevet i et studiekatalog. Fagelementernes konkrete rækkefølge og tidsmæssige placering kan variere på tværs af modulerne inden for et semester (redegørelse inkl. bilag, s. 28).

De enkelte moduler på uddannelsen i skuespil udgøres af scenekunstnerisk fundament I-IV, scenekunstnerisk praksis I-III og TKU på uddannelsens to første år. På uddannelsens tredje år indgår scenekunstnerisk fordybelse I-III og kunstnerisk udviklingsprojekt (redegørelse inkl. bilag, s. 55).

På 1. semester har de studerende modulerne scenekunstnerisk fundament I og scenekunstnerisk praksis I. Scenekunstnerisk fundament I har til formål at introducere den studerende til træningen af stemmefærdigheder og kropslige færdigheder som en integreret del af den studerendes samlede kunstneriske udtryk. I modulet introduceres den studerende desuden til en kunst- og/eller samfundsteoretisk kontekst, der sætter den studerende i stand til at reflektere meningsfuldt over sit eget fag. Dette gøres konkret i fagelementerne træning af instrument I og kontekstuelle vidensfag I. Scenekunstnerisk praksis I har til hensigt at introducere den studerende til viden om dramatisk metode og træning af dramatiske færdigheder, der understøtter et kunstnerisk udtryk i samspil med andre inden for scenekunst, film eller tv. Dette kommer til udtryk i fagelementet dramatisk træning I (redegørelse inkl. bilag, s. 55-58).

2. semester indeholder modulerne scenekunstnerisk fundament II og scenekunstnerisk praksis II. I scenekunstnerisk praksis II er formålet at videreføre den studerendes træning af stemmefærdigheder og kropslige færdigheder som en integreret del af den studerendes samlede kunstneriske udtryk. I modulet videreføres desuden den studerendes kendskab til en kunst- og/eller samfundsteoretisk kontekst, der sætter den studerende i stand til at reflektere meningsfuldt over sit eget fag. Her har de studerende fagene træning af instrument II og kontekstuelle vidensfag II. Scenekunstnerisk praksis II viderefører den studerendes viden om dramatisk metode og træning af dramatiske færdigheder, der understøtter et kunstnerisk udtryk i samspil med andre inden for scenekunst, film eller tv, gennem fagelementet dramatisk træning II og førsteårsprojektet (redegørelse inkl. bilag, s. 59-61).

3. semester rummer modulerne scenekunstnerisk fundament III og TKU. Formålet med scenekunstnerisk fundament III er at videreføre den studerendes træning af stemmefærdigheder og kropslige færdigheder som en integreret del af den studerendes samlede kunstneriske udtryk. I modulet videreføres desuden den studerendes kendskab til en kunst- og/eller samfundsteoretisk kontekst, der sætter den studerende i stand til at reflektere meningsfuldt over sit eget fag. Dette gøres i fagelementerne træning af instrument III og kontekstuelle vidensfag III. TKU har til formål at sætte den studerende i stand til at arbejde tværfagligt med et udvalgt aktuelt omverdensfænomen. Den studerende skal analysere og belyse omverdensfænomenet med sit faglige udgangspunkt med henblik på at kunne sætte denne nye indsigt i spil med andre fagligheder i en fælles undersøgelse, der kan kommunikeres i relevante formater på en platform af relevans for projektet. Modulet har ydermere til formål at give de studerende indsigt i og forståelse af det tværgående arbejdes muligheder og problematikker. På uddannelsen i skuespil er formålet desuden at videreføre den studerendes viden om dramatisk metode og træning af dramatiske færdigheder, der understøtter et kunstnerisk udtryk i samspil med andre inden for scenekunst, film eller tv. Dette sker i fagelementerne TKU (research), TKU (udkomme) og dramatisk træning III (redegørelse inkl. bilag, s. 62-65).

4. semester består af modulerne scenekunstnerisk fundament IV og scenekunstnerisk praksis III. Scenekunstnerisk fundament IV skal afrunde den studerendes træning af stemmefærdigheder og kropslige færdigheder som en integreret del af den studerendes samlede kunstneriske udtryk. Her videreføres desuden den studerendes kendskab til en kunst- og/eller samfundsteoretisk kontekst, der sætter den studerende i stand til at reflektere meningsfuldt over sit eget fag. Dette gøres i fagelementerne træning af instrument IV og kontekstuelle vidensfag IV. Modulet scenekunstnerisk praksis III har til formål at afrunde den studerendes viden om dramatisk metode og træningen af de dramatiske færdigheder som understøttende for et kunstnerisk udtryk i samspil med andre inden for scenekunst, film eller tv. Her gennemgår de studerende fagelementet dramatisk træning IV og et andetårsprojekt (redegørelse inkl. bilag, s. 66-69).

På uddannelsens tredje og afsluttende år varierer det, på hvilket tidspunkt de enkelte linjers moduler og fagelementer er placeret. DDSKS forklarer dette med, at praktik indgår som en mulighed for de studerende på tredje år, og at semestrene er forskudt for at sikre de studerende de bedst mulige betingelser for at få praktikpladser (redegørelse inkl. bilag, s. 44). Indholdet af det tredje år på uddannelsen i skuespil vil blive beskrevet nedenfor.

I Odense og Aarhus består 5. semester af modulet scenekunstnerisk fordybelse I. Formålet med modulet er at bygge videre på den grundlæggende viden og de grundlæggende færdigheder og kompetencer, som den studerende har tilegnet sig i de første to år på uddannelsen. Ifølge skolen videreudvikles den studerendes selvstændighed med hensyn til at kunne integrere stemmemæssige, kropslige og dramatiske færdigheder samt kontekstuel viden i et kunstnerisk udtryk inden for scenekunst, film eller tv. Modulet fokuserer desuden på forholdet mellem scenekunst og entreprenørskab. Dette gøres i fagelementerne dramatisk fordybelse I og entreprenørskab (redegørelse inkl. bilag, s. 70-71).

I København består 5. semester af modulet scenekunstnerisk fordybelse II, hvor formålet er at bygge videre på den grundlæggende viden og de grundlæggende færdigheder og kompetencer, som den studerende har tilegnet sig i de første to år på uddannelsen. I modulet videreudvikler den studerende sin selvstændighed med hensyn til at kunne integrere stemmemæssige, kropslige og dramatiske færdigheder samt kontekstuel viden. Det sker, ved at den studerende sætter sin viden og sine færdigheder og kompetencer i spil enten i en international sammenhæng eller inden for rammerne af en kunstnerisk produktion, det være sig scenekunst, film eller tv. Her har den studerende fagelementet dramatisk fordybelse II samt enten praktik eller scenekunstnerisk projekt, som evt. kan erstattes af international udveksling (redegørelse inkl. bilag, s. 73-76).

På alle linjerne indeholder 5. semester desuden modulet kunstnerisk udviklingsprojekt, hvor det overordnede formål er at styrke den studerendes evne til at udvikle, reflektere over og dokumentere et selvstændigt kunstnerisk projekt. Den studerende skal kunne udvikle sine egne arbejdsmetoder inden for rammerne af et selvvalgt scenekunstnerisk format, som kan præsenteres for og formidles til publikum. Det indebærer, i tillæg til selve projektet, at den studerendes refleksion udgør et mål i sig selv (redegørelse inkl. bilag, s. 72).

I Aarhus og Odense består 6. semester af modulet scenekunstnerisk fordybelse II, som er beskrevet i det ovenstående. I København har de studerende på 6. semester scenekunstnerisk fordybelse I med fagelementerne dramatisk fordybelse I og entreprenørskab, som beskrevet ovenfor.

På alle linjerne afsluttes uddannelsen i skuespil med modulet scenekunstnerisk fordybelse III, som består af de studerendes afgangsforestilling. Her er formålet at arbejde med et scenekunstnerisk værk. Arbejdet er baseret på alt, hvad den studerende har lært igennem studietiden. Værket vil typisk være af kollektiv karakter og baserer sig på viden fra faglig praksis med det formål at demonstrere den studerendes parathed til at tage afgang og indgå i relevante professionelle miljøer (redegørelse inkl. bilag, s. 73-76).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der i tredje og sidste år af uddannelsen er forskel i opbygningen på de tre linjer, men vurderer, at dette ikke har indflydelse på de studerendes mulighed for at nå de samlede mål for læringsudbytte.

Det er akkrediteringspanelets vurdering, at der er en god sammenhæng mellem fagene i de enkelte moduler og modulerne imellem, og at opgavernes og projekternes kompleksitet og omfang øges i takt med uddannelsens progression. Desuden vurderer panelet, at uddannelsens struktur understøtter, at de studerende kan nå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Gennemfører uddannelsen optagelse på en måde, som er relevant for uddannelsens mål for læringsudbytte?

For alle DDSKS' uddannelser gælder det, at adgangskravet er en bestået optagelsesprøve. På uddannelsen i skuespil foregår førsteproven samlet for de tre linjer, mens de efterfølgende anden- og tredjeprøver foregår på de enkelte linjer i København, Odense og Aarhus (redegørelse inkl. bilag, s. 23, 120 og 283). I 2015 var der 858 ansøgere til uddannelsen i skuespil, og 24 blev optaget.

Optagelsesprøverne forløber som nedenfor beskrevet (beskrivelserne er baseret på DDSKS' notater om optagelse og ansøgning på de tre linjer):

Til førsteprøven består optagelsesudvalget af:

- Den eller de ansvarlige for fagområdet
- En fastansat underviser
- En studerende
- En ekstern censor beskikket af Kulturministeriet.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 122).

Det fremgår af DDSKS' kvalitetssikringspolitik, at der til førsteprøven nedsættes et fælles optagelsesudvalg med repræsentanter fra optagelsesudvalgene for de enkelte linjer. Optagelsesudvalget indstilles af de uddannelsesansvarlige til godkendelse hos rektor efter høring hos studienævnet (redegørelse inkl. bilag, s. 122 og 287).

Til førsteprøven skal de studerende forberede en monolog eller en dialog, som skal vises for optagelsesudvalget. Hvis ansøgeren går videre fra den første del, vil der desuden forekomme en kort improvisation eller en kort samtale med et medlem af optagelsesudvalget. Der vil herefter være en fælles opvarmning foran optagelsesudvalget, inden ansøgeren begynder på at fremføre en tekst og evt. en improvisation/samtale. Fremførelsen af teksten afvikles i hold af seks-otte ansøgere foran optagelsesudvalget. De ansøgere, der går videre til anden del af førsteprøven, skal arbejde med enkle dramatiske improvisationsøvelser (redegørelse inkl. bilag, s. 285).

Af redegørelsen for proceduren for anden- og tredjeprøven fremgår det, at der er enkelte variationer i selve afviklingen på de enkelte linjer, herunder at det eksempelvis kun er i Odense, at der indgår opførelse af en sang til andenprøven, hvilket vil fremgå af nedenstående beskrivelse af anden- og tredjeprøven. Til anden- og tredjeprøven består optagelsesudvalget for hver linje som minimum af de samme som til førsteprøven.

I København forløber andenprøven over to dage, mens den i Odense og Aarhus forløber over én dag. I København skal ansøgerne til andenprøven arbejde videre med den tekst, de havde forberedt til førsteprøven. Ansøgerne vil derudover modtage en opgave, der skal forberedes, og skal udvælge et digt på dansk, som de skal kunne udenad. I Odense skal ansøgerne spille teksten fra førsteprøven og spille en anden tekst. Dette skal være en monolog, hvis teksten til førsteprøven var en dialog, og en dialog, hvis teksten til førsteprøven var en monolog. Derudover skal ansøgerne synge en sang på dansk efter eget valg og improvisere i grupper. I Aarhus skal ansøgerne til andenprøven vise den tekst, som de arbejdede med til førsteprøven. Dernæst skal ansøgerne vise en ny tekst, hvilket skal være en monolog, hvis teksten til førsteprøven var en dialog, og en dialog, hvis teksten til førsteprøven var en monolog. Ansøgerne skal desuden fremføre et digt på dansk. Optagelsesudvalget vælger på baggrund af andenprøven ca. 20 ansøgere i København og Odense, som går videre til tredjeprøven, og ca. 16 ansøgere i Aarhus, som går videre til tredjeprøven (redegørelse inkl. bilag, s. 289-297).

Tredjeprøven forløber over fire dage i både København, Odense og Aarhus, og prøverne afsluttes på alle linjer med en personlig samtale mellem ansøgeren og optagelsesudvalget. Prøven består i København i, at ansøgerne skal arbejde med improvisationer, kropstræning, stemmeprøve og øvelser i større eller mindre grupper. Desuden skal ansøgerne arbejde med en bunden tekst, som udleveres til prøven. Ansøgerne skal dernæst fremføre en dansk sang til akkompagnement, som de får mulighed for at indøve med en repetitør. I Odense skal ansøgerne til tredjeprøven arbejde med improvisationer, kropstræning, stemmeprøve og dramatiske og fysiodramatiske øvelser af forskellig art, arbejde med udvalgte scener samt synge en ny sang efter eget valg, som de får mulighed for at indøve med en repetitør. I Aarhus skal ansøgerne til tredjeprøven arbejde med improvisationer, krops- og stemmetræning og øvelser i store og små grupper, arbejde med en bunden tekst, som udleveres til prøven, og fremføre en sang til akkompagnement, som de får mulighed for at indøve med en repetitør (redegørelse inkl. bilag, s. 289-297).

I forbindelse med udvælgelsen af de ansøgere, der optages på uddannelsen, lægger optagelsesudvalgene på de tre linjer vægt på, at ansøgeren:

- Har et grundlæggende potentiale i krop og stemme for dramatisk transformation

- Har et grundlæggende potentiale for det psykologiske skuespiltekniske arbejde
- Er i stand til at indleve sig i et dramatisk materiale og omsætte det i et originalt og nærværende scenisk udtryk
- Er i stand til at arbejde frit og undersøgende med dramatisk improvisation
- Er i stand til at arbejde dramatisk både kollektivt og selvstændigt
- Er i stand til at lytte til materiale, rum, og medspiller
- Har en kunstnerisk stemme og udviser en særlig lystfuld og kreativ tilgang til faget.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 287).

Ifølge uddannelsens ansøgningsvejledning skal ansøgerne ikke nødvendigvis besidde samtlige af de ovenstående egenskaber i bedømmelseskriterierne. Optagelsesudvalgene foretager en helhedsvurdering af ansøgerne på baggrund af optagelsesprøven (redegørelse inkl. bilag, s. 288).

Ved optagelsesprocessens afslutning er det den uddannelsesansvarliges opgave at gennemføre og følge op på en evaluering af processen med inddragelse af optagelsesudvalget. I 2016 gennemførte DDSKS en fælles spørgeskemaundersøgelse for alle medlemmer af optagelsesudvalgene på tværs af skolens uddannelser med fokus på deres oplevelse af informationsgrundlag, bedømmelseskriterier og håndtering af uenighed i forbindelse med bedømmelsen. Resultaterne fra evalueringen har efterfølgende haft betydning for udarbejdelsen af procedurerne for ansøgning og optagelse, hvor der på den baggrund blandt andet er indført retningslinjer for udarbejdelse af bedømmelseskriterier og for den eksterne censors rolle, når der ikke er et entydigt flertal i forbindelse med bedømmelsen (redegørelse inkl. bilag, s. 42).

Under besøget spurgte akkrediteringspanelet de studerende, hvordan de oplevede optagelsesprøverne, og om de studerende var klar over, hvad der blev forventet af dem. De adspurgte studerende var tilfredse med optagelsesforløbet og gav alle udtryk for at have haft en god oplevelse. Enkelte studerende fremhævede imidlertid, at det første optagelsesprøve kunne være en udfordring at vide, præcis hvad skolen konkret efterspørger hos ansøgerne. Der var dog en klar opfattelse heraf efter endt optagelsesforløb.

Akkrediteringspanelet konstaterer på baggrund af ovenstående bedømmelseskriterier for optagelsesprøven, at disse tilgodeser og er relevante for uddannelsens mål for læringsudbytte, hvilket er eksemplificeret i nedenstående skema:

Bedømmelseskriterier	Læringsmål
Er i stand til at arbejde dramatisk både kollektivt og selvstændigt.	Selvstændigt og professionelt at kunne indgå i og udtrykke sig i såvel ensembler som i egne projekter og i fagligt og tværfagligt samarbejde for et publikum.
Har et grundlæggende potentiale i krop og stemme for dramatisk transformation.	Kunne beherske stemmen og kropslige færdigheder som fleksible redskaber i forskellige scenekunstneriske udtryksformer.
Er i stand til at indleve sig i et dramatisk materiale og omsætte det i et originalt og nærværende scenisk udtryk.	Kunne håndtere komplekse kunstneriske processer og bidrage med relevante løsningsmuligheder.

(Tabellen er udarbejdet af AI på baggrund af redegørelsen).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der er en mindre variation med hensyn til gennemførelsen af anden- og tredjeprøverne for optagelse på linjerne i København, Odense og Aarhus, hvilket panelet finder passende, da skolen har et ønske om at optage en bred vifte af ansøgere på uddannelsen og dermed forskellige typer af skuespillere. Panelet konstaterer samtidig, at bedømmelseskriterierne for anden- og tredjeprøverne på de enkelte linjer er ens, og vurderer, at optagelsesprøven er grundig og omfattende. Panelet vurderer på denne baggrund, at der til trods for de mindre variationer i indholdet af anden- og tredjeprøven de tre linjer imellem er en god overensstemmelse mellem uddannelsens niveau og de forudsætninger, som de studerende har i kraft af adgangsgrundlaget. Panelet vurderer således, at DDSKS gennemfører optagelse på en måde, som er relevant for uddannelsens mål for læringsudbytte.

Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse

Tilrettelæggelsen og den praktiske gennemførelse af uddannelsen understøtter opnåelsen af målene for læringsudbytte.

Uddybning:

- uddannelsen er tilrettelagt, så den studerende kan opnå uddannelsens mål for læringsudbytte inden for uddannelsens normerede studietid og med en samlet arbejdsbelastning svarende til uddannelsens omfang i ECTS-point,
- undervisningen på uddannelsen er pædagogisk kvalificeret,
- uddannelsen er tilrettelagt, så det er muligt at gennemføre én eller flere dele af uddannelsen i udlandet inden for uddannelsens normerede studietid,
- dele af uddannelsen, der gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, indgår som integrerede dele af uddannelsen, således at de studerendes læring på institutionen og på dele, der gennemføres uden for institutionen, supplerer hinanden.

Vurdering

Kriteriet er delvist tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet oplevede under besøget kritik fra de studerende i Aarhus med hensyn til flere underviseres manglende pædagogiske kvalifikationer i undervisningen, hvilket de studerende oplevede, kan gå ud over formidlingen af det faglige indhold. Panelet konstaterer, at ledelsen på linjen i Aarhus har et betydeligt fokus på at etablere et velfungerende og sammenhængende undervisningsmiljø, men vurderer, at problemerne med flere underviseres pædagogiske kvalifikationer i praksis endnu ikke er løst tilfredsstillende. Panelet anerkender i den forbindelse DDSKS' tiltag med at tilbyde undervisere pædagogisk opkvalificering gennem et samarbejde med UCSJ, men bemærker, at der endnu ikke har været eksterne undervisere fra uddannelsen i skuespil på det pågældende modul.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen er hensigtsmæssigt tilrettelagt, så den udgør et fuldtidsstudium for de studerende og at fagenes indhold og undervisningsformer i tilstrækkelig grad understøtter læringsmålene, således at de studerende opnår kompetencer svarende til en kunstnerisk bacheloruddannelse. Panelet vurderer dog, at udprøvningen i praksis forekommer uformel og upræcis, og at flere studerende er usikre på, hvornår de afprøves og bedømmes. Panelet konstaterer desuden, at de eksterne undervisere, ikke på en systematisk måde informeres om og inddrages i den faste underviserstabs drøftelser om undervisningen.

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af tallene om gennemførelse og frafald, at uddannelsen i skuespil ikke har problemer med gennemførelsestid eller frafald.

Akkrediteringspanelet vurderer, at de studerende på uddannelsen i skuespil har mulighed for at tage på udlandsophold uden studietidsforlængelse.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Er uddannelsen hensigtsmæssigt tilrettelagt som fuldtidsstudium?

Alle uddannelser på DDSKS er ifølge skolen tilrettelagt som fuldtidsuddannelser, hvor alle aktiviteter er skema-lagt. Dette gælder eksempelvis både individuel undervisning, holdundervisning, projekter, selvstudium og i nogle tilfælde forberedelsestid. Planlægningen af undervisningen tager udgangspunkt i modulstrukturen og læringsmålene i studieordningen. Undervisning og projekter finder sted for én studerende, for to eller flere studerende på samme linje eller samme uddannelse eller på tværs af linjer og uddannelser og i nogle tilfælde også årgange (redegørelse inkl. bilag, s. 29).

Der er mødepligt til alle aktiviteter på uddannelsen. DDSKS beskriver, at lærings- og udviklingsmiljøet i høj grad er præget af gensidig afhængighed blandt de studerende, og at kvaliteten af de faglige aktiviteter forringes betydeligt, hvis ikke de studerende møder op til undervisningen. Det fremgår af skolens fraværprocedure, at fravær registreres, medmindre fraværet skyldes sygdom, særlige forhold, orlov eller lignende. Fraværet gøres op både for de enkelte undervisningsforløb og for semesteret som helhed. Den generelle procedure for holdundervisning og individuel undervisning er, at studerende med mere end 20 % fravær ikke kan bestå det pågældende undervisningsforløb (redegørelse inkl. bilag, s. 137).

Som beskrevet under kriterium III er uddannelsen opbygget af 12 moduler, som hver især dækker 15 ECTS-point. Det har ifølge skolen været udgangspunktet for udarbejdelsen af studieordningerne på tværs af uddannelserne, at projekter skulle udgøre omkring 55 ECTS-point, tværgående viden- og kompetenceudvikling 25 ECTS-point, og fagspecifik undervisning 100 ECTS-point. I praksis vil et undervisningsforløb dog ofte bestå af både projekt- og undervisningssituationer (redegørelse inkl. bilag, s. 29).

Under besøget estimerede flere af de adspurgte studerende, at de i gennemsnit bruger ca. 50 timer om ugen på uddannelsen eksklusiv forberedelse. Der var generelt enighed om, at de studerende brugte mange timer om ugen på uddannelsen. De studerende i København svarede, at der på deres linje havde været en stor belastning i løbet af det igangværende semester, hvor de studerende havde givet udtryk for et stort tidspres, hvilket ifølge de studerende var blevet taget alvorligt af den uddannelsesansvarlige i København, som havde reageret på det. Der var generelt enighed om, at de uddannelsesansvarlige var lydhøre og forstående over for de studerendes eventuelle indvendinger mod undervisnings- og forberedelsesspidsbelastning på uddannelsen.

Samlet set vurderer akkrediteringspanelet, at uddannelsen er hensigtsmæssigt tilrettelagt, så den udgør et fuldtidsstudium for de studerende.

De udvalgte fag

Akkrediteringspanelet har valgt at se nærmere på de tre følgende fagelementer på uddannelsen i skuespil fra hhv. linjen i København, linjen i Aarhus og linjen i Odense:

- Træning af instrument I på 1. semester (København)
- Kontekstuelle vidensfag I på 1. semester (Aarhus)
- Dramatisk træning II på 2. semester (Odense).

Fagelementerne træning af instrument I og kontekstuelle vidensfag I har været gennemført for første gang i 2016, mens fagelementet dramatisk træning II gennemføres for første gang i foråret 2017. Akkrediteringspanelet har således kun valgt fagelementer fra 1. og 2. semester, da studieordningen kun er ca. et år gammel.

I nedenstående redegørelse vil indholdet af de enkelte fagelementer blive eksemplificeret for hver linje, således at træning af instrument I udfoldes for linjen i København, kontekstuelle vidensfag I udfoldes for linjen i Aarhus, og dramatisk træning II udfoldes for linjen i Odense.

Træning af instrument I

I København består fagelementet træning af instrument I af undervisningsforløbene fagligt fundament, tværfagligt fundament, bevægelse og kropsbevidsthed, stemme, tale og tekst samt sang (redegørelse inkl. bilag, s. 342).

Fagligt fundament er det første forløb, den studerende gennemgår på uddannelsen i skuespil. Forløbet skal give den studerende indsigt i den træning og det arbejde, der ligger i skuespiluddannelsen. Den studerende vil få kendskab til sit eget instrument i form af stemme, krop og bevidsthed, og undervisningen består af øvelser, opgaver, refleksion og forelæsning (redegørelse inkl. bilag, s. 342).

Forløbet tværfagligt fundament handler om at gøre de studerende i stand til at arbejde frit, selvstændigt og uden præstationsangst gennem samarbejde, korte projekter og praktiske øvelser. Derudover rummer forløbet også teoretiske oplæg om teaterrum og billedkunst. Både teori, praksis og de studerendes refleksion har fokus på rumlige, tekstlige, kropslige og stemmemæssige aspekter (redegørelse inkl. bilag, s. 342).

Bevægelse og kropsbevidsthed har fokus på at introducere blandt andet grundlæggende principper for det kropslige arbejde, hvor bevægelighed, åndedræt, holdning, koordination, styrke og afspændthed trænes. Undervisningen består hovedsageligt af en række tilbagevendende øvelser, og der lægges vægt på sammenhængen mellem det kropslige og det mentale (redegørelse inkl. bilag, s. 343).

I undervisningsforløbet stemme, tale og tekst introduceres den studerende til arbejdet med kropsholdning, åndedræt, stemmestøtte og mundtlighedskriterier. Her fokuseres der blandt andet på de studerendes egne sproglige vaner (dialekt og sociolekt) og på forskellige tekstgenrer, som de studerende bringer i spil i undervisningen. Forløbet er delt op i to undervisningsformater: individuel tale og fælles tale (redegørelse inkl. bilag, s. 343).

Sang har til formål at introducere den studerende til sin egen stemme/primærstemmen i relation til de grundlæggende tekniske færdigheder, som er holdning, åndedræt, stemmestøtte, artikulation og resonatorisk bevidsthed. Undervisningen er tilrettelagt med udgangspunkt i den enkelte studerendes musikalske og vokale forudsætninger og potentiale. Forløbet er delt op i tre undervisningsformater: sang, repetition og ensemblesang (redegørelse inkl. bilag, s. 343-344).

I Aarhus består fagelementet træning af instrument I af sang, repetition/akkompagnement, kor, tale, fysiodrama og yoga (redegørelse inkl. bilag, s. 328).

I Odense består fagelementet træning af instrument I af undervisningsforløbene musikalsk udtryk: grundtræning, musik, sang, stemme og tale, eutoni, krop, dans og bevægelsestræning samt grundtræning (redegørelse inkl. bilag, s. 310).

Akkrediteringspanelet konstaterer på baggrund af gennemgangen af materialet, at undervisningsforløbenes indhold i Aarhus og Odense er sammenlignelige med undervisningsforløbenes indhold i København, som er beskrevet ovenfor. Panelet vurderer på baggrund af ovenstående, at indholdet og undervisningsformerne i træning af instrument I understøtter, at de studerende opnår de kompetencer, som fremgår af fagelementernes læringsmål.

Kontekstuelle vidensfag I

I Aarhus består fagelementet kontekstuelle vidensfag I af undervisningsforløbene kunstteori - og analyse (teaterhistorie), Kulturby Aarhus, refleksionstræning og kommunikation og selvledelse.

I forløbet kunstteori og -analyse (teaterhistorie) arbejdes der med teatre konventioner fra antikken og frem til modernismen og med teoretiske tekster, dramaer, visuelle medier og aktuelle teaterforestillinger. Forløbet skal blandt andet give de studerende indsigt i teater-, kunst-, kultur- og idehistoriske strømninger, forskellige epokers kunstneriske udtryk i relation til sociale og politiske strømninger, skelsættende begivenheder, der har forandret eller præget teaterkunstens udvikling, dramatiske fortælleformer inden for teater, herunder aristotelisk, episk og simultan fortælleformer, samt relationen mellem skuespilleren og publikummet. Undervisningen veksler mellem forelæsningsbetonede oplæg og øvelser individuelt og i grupper. Der arbejdes ud fra en dialogisk tilgang, hvor de studerende aktivt bruger deres undren over det teoretiske stof som udgangspunkt for den lærende samtale med hinanden og med underviseren. Forløbet har blandt andet som læringsmål, at de studerende skal reflektere over teori, metode og praksis inden for skuespildfaget (redegørelse inkl. bilag, s. 335). I det samme undervisningsforløb på linjen i Odense får de studerende udleveret et kompendium ved forløbets start, som blandt andet fokuserer på Eugenio Barba, som skabte Odin Teatret i Holstebro (i 1966), hans polske forbillede og læremester Jerzy Grotowski med manifestet *Towards a Poor Theatre* (1968) og grundlæggeren af den moderne teateravantgarde, Antonin Artaud, og hans manifest *Grusomhedens teater* (1938) (redegørelse inkl. bilag, s. 318).

I undervisningsforløbet Kulturby Aarhus er der fokus på, at de studerende skal opnå kendskab til de kunstneriske og kreative platforme, der præger Aarhus som kulturby i 2017. Her introduceres de studerende til de kreative platforme, herunder teatre og kunstskeoler, der præger Aarhus. Undervisningen foregår med rundture i byen inklusive samtaler med kunstneriske ledere mv. for de forskellige institutioner i byen (redegørelse inkl. bilag, s. 336).

Undervisningsforløbet refleksionstræning forløber over flere måneder og har blandt andet til formål, at den studerende efter endt forløb skal være i stand til at reflektere over teori, metode og praksis inden for skuespillet og over sine egne læringsmetoder og sin egen praksis som studerende. Undervisningen foregår på tværs af årgange med deltagelse af samtlige fastansatte undervisere, og der arbejdes i plenum med iagttagelser, refleksion og øvelser, således at der opstår kunstneriske udvekslinger af det set (redegørelse inkl. bilag, s. 336).

I forløbet kommunikation og selvledelse arbejdes der med resiliestræning og selvledelse. Forløbet har blandt andet til formål at give den studerende en basal forståelse af det autonome nervesystem for derigennem at få en øget bevidsthed om sig selv, sit instrument og sine omgivelser. I forløbet arbejder underviserne med at skabe bevidsthed om den fysiske og mentale formåen hos de studerende, med at styrke de studerendes evne til at bevare roen under pres og til at kunne tage vare på deres egen mentale og fysiske sundhed samt med at styrke relationer, samarbejde og fællesskaber (redegørelse inkl. bilag, s. 337). Forløbet består af både holdundervisning, gruppearbejde og partnerøvelser.

På linjen i København udgør fagelementet kontekstuelle vidensfag I et samlet forløb med den samme titel, mens det i Odense består af undervisningsforløbet teater teori og -analyse: rituelt teater og kropsteater.

Akkrediteringspanelet konstaterer på baggrund af gennemgangen af materialet, at undervisningsforløbene i København og Odense er sammenlignelige med undervisningsforløbene i Aarhus, som er beskrevet ovenfor. Panelet bemærker positivt, at fagelementet kontekstuelle vidensfag I udgør en væsentlig del af undervisningen på første år af uddannelsen i skuespil, da fagelementet bidrager til at øge det kunstteoretiske kendskab og refleksionsniveauet hos de studerende. Panelet vurderer på baggrund af ovenstående, at indholdet og undervisningsformerne i kontekstuelle vidensfag I understøtter, at de studerende opnår de kompetencer, som fremgår af fagelementernes læringsmål.

Dramatisk træning II

I Odense består fagelementet dramatisk træning II af de seks undervisningsforløb drama (holdundervisning): skuespillerens forhold til partneren og publikum, drama (individuel): rollen som basis for situationer og dialoger, musikdramatisk udtryk – integreret sang, filmteknik for skuespilleren, timinuttersprojekt samt maskearbejde.

Fagelementet er placeret på 2. semester og var derfor ikke fuldt ud gennemført på tidspunktet for akkrediteringspanelets besøg på institutionen. Læringsmålene for fagelementet består samlet set i, at den studerende efter endt forløb er i stand til at udvise en grundlæggende forståelse af dramatisk metode og evt. af kunstnerisk udviklingsarbejde, at arbejde individuelt og i samspil med andre ud fra den grundlæggende dramatiske metode og at kunne anvende stemmen og de kropslige færdigheder i det dramatiske arbejde (redegørelse inkl. bilag, s. 319). I undervisningsforløbene veksles der mellem holdundervisning, undervisning i mindre grupper, individuel undervisning og projektarbejde.

I forløbet drama (holdundervisning): skuespillerens forhold til partneren og publikum arbejdes der med tekstbaserede øvelser, der skal udvikle den studerendes dramatiske tolkningsmuligheder med fokus på blandt andet improvisation, leg, intuition, sansning, rumfornemmelse, kropslig impuls, musikalitet og karakterarbejde. Øvelserne har desuden fokus på at introducere den studerende til det personlige arbejde i forskellige formater, herunder på film og i timinuttersprojekter med tilhørende refleksion. De studerende skal ved afslutningen af forløbet blandt andet kunne skabe autentiske udtryk, der udspringer af nærvær og lytten til en partner, kunne arbejde med et tekstforlæg og give det personligt udtryk samt kunne skabe et timinuttersprojekt med en tilhørende refleksion over projektet, hvilket vil blive uddybet afslutningsvis (redegørelse inkl. bilag, s. 320).

Undervisningsforløbet individuel undervisning: rollen som basis for situationer og dialoger indeholder træning af rollefornemmelse, rolledefinition, situationsforståelse (konflikt og leg) og sammenspil med andre i dialoger. Den individuelle undervisning udgør de skuespilstuderendes basistræning, og når semesteret er afsluttet, skal de studerende blandt andet kunne udtænke, definere og spille en rolle i en given situation og kunne inddrage kropsbevidsthed fra 1. semester i rolleudtrykket (redegørelse inkl. bilag, s. 321).

Forløbet musikdramatisk udtryk – integreret sang fokuserer på fortolkning af sange med kropsligt udtryk, hvor de studerende præsenteres for redskaber til tekstarbejde, følelsesmæssig omsætning, fysisk baseret stemmetræning og fastlæggelse af et scenisk udtryk. Undervisningen fokuserer desuden på grundværktøjer til tekstarbejde. De studerende synger individuelt og evt. duet og/eller med fysiske partnere. Forløbet trækker historiske rødder fra middelalderens troubadourtradition, over begyndelsen af 1900-tallets chanson og Brecht-lieder og frem til nutidens slagertradition, singer-songwriter-tradition og rockmusik. I forløbet indgår stemmetræning baseret på Sonja Kehlers metode, hvilket involverer bevægelse, fysiske øvelser og elementer fra kontaktimprovisation, samt scenelære og skuespilmetodik fra Bertolt Brechts dialektiske teater (redegørelse inkl. bilag, s. 322).

I forløbet filmteknik for skuespilleren præsenteres den studerende for de særlige forhold i forbindelse med at medvirke i film og tv sammenlignet med at spille på teaterscener. Forløbet veksler mellem opgaver (der i nogen grad ligner film- og tv-branchens arbejdsvilkår: med kort forberedelsestid) og arbejde med en gennemgående tekstpassage, der gentages over flere dage. Herudover berøres blandt andet almindelige branchevilkår og specifikke udfordringer for skuespillere (redegørelse inkl. bilag, s. 323).

Forløbet maskearbejde involverer metodisk grundtræning med hensyn til brug af masker i skuespilfaget, hvor de studerende selv producerer deres egne masker, som formes og males intuitivt. De skuespilstuderende afprøver maskerne med sange og med forskellige selvvalgte tekster med henblik på at finde deres personlige udtryk (redegørelse inkl. bilag, s. 325).

Undervisningsforløbet timinuttersprojekt er opdelt i to projekter. Det første projekt fandt sted i december 2016 – januar 2017, og det andet projekt finder sted i forårssemesteret 2017. Det første projekt indebærer, at den studerende opfører et selvudviklet værk, og har desuden til hensigt, at den studerende skal træne evnen til at ideudvikle og skrive projektbeskrivelser (redegørelse inkl. bilag, s. 324). Der er i forløbet lagt vægt på, at den studerende skal udarbejde kunstneriske (vedrørende indhold og udtryk) og faglige (vedrørende arbejdsmetode og proces) beskrivelser af projektet. Derudover skal der i projektet være en redegørelse af dets intenderede publikum (herunder publikumsrelation, målgruppe, relevans og intention) samt en beskrivelse af projektets nødvendighed (herunder relevans i samtiden og relation til det øvrige teaterlandskab) (redegørelse inkl. bilag, s. 324). Projektbeskrivelsen skal tage udgangspunkt i erfaringerne fra PUV-projektet Refleksion som værktøj i den skabende proces og er inspireret af blandt andet Statens Kunstfonds retningslinjer for ansøgninger om støtte. Samtidig skriver DDSKS, at projektet foregriber et af modul 10's (kunstnerisk udviklingsprojekts) læringsmål, som beskriver, at de studerende skal kunne "beskrive et undersøgelsesfelt og på den baggrund formulere en projektbeskrivelse" (redegørelse inkl. bilag, s. 324). Det andet timinuttersprojekt i forårssemesteret 2017 har fokus på dokumentation og refleksion hos de studerende og foregriber også læringsmålet for modul 10, som beskriver, at den studerende skal "dokumentere sine refleksioner over projektet i et blivende, offentligt tilgængeligt og ikke nødvendigvis skriftligt produkt og formidle det til fagfæller og ikke-specialister" (redegørelse inkl. bilag, s. 324). Undervisningen suppleres med workshops og seminarer om timinuttersprojekterne, som varetages af kontekstuelle vidensfag-undervisere, der fokuserer på kontekst og refleksion (redegørelse inkl. bilag, s. 324).

I København består fagelementet dramatisk træning II af de tre undervisningsforløb basistræning og improvisation I, filmskuespil I (grundlæggende teknik): screen presence, dramatisk indtryk og emotionel formidling og basistræning og improvisation II.

I Aarhus består fagelementet dramatisk træning II af de seks undervisningsforløb Den Danske Filmskole, klippekursus, kameratræning, selvportrætter – kunstnerisk udviklingsarbejde (KUA), den sceniske krop og maskeforløb.

Akkrediteringspanelet konstaterer på baggrund af gennemgangen af materialet, at undervisningsforløbene i København og Aarhus generelt er sammenlignelige med undervisningsforløbene i Odense, som er beskrevet ovenfor. Panelet bemærker i den forbindelse positivt, at de studerende i både Odense og Aarhus arbejder med egne projekter i fagelementet dramatisk træning II, hvor de studerende får mulighed for at afprøve, udvikle og ikke mindst reflektere over de tillærte kompetencer i faget. Dette kommer til udtryk i det ovenfor beskrevne – i timinuttersprojektet i Odense og i undervisningsforløbet selvportrætter – KUA i Aarhus, hvor de studerende selv producerer en film med deres eget udtryk og deres egne filmiske fortælling og med en tilhørende beskrivelse af

undersøgelsesfeltet (redegørelse inkl. bilag, s. 340). Panelet konstaterer, at dette ifølge redegørelsen for de udvalgte fag ikke umiddelbart indgår i fagelementet dramatisk træning II på linjen i København, men derimod i dramatisk træning I på 1. semester, hvor de studerende sammen med studerende fra uddannelserne i iscenesættelse og scenekunstnerisk produktion arbejder med kunstnerisk udviklingsarbejde, hvor de beskriver deres eget undersøgelsesfelt og efterfølgende reflekterer over undersøgelsesresultatet samt formidler dette til fagfæller og andre (redegørelse inkl. bilag, s. 21).

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af ovenstående, at indholdet og undervisningsformerne i dramatisk træning II understøtter, at de studerende opnår de kompetencer, som fremgår af fagelementernes læringsmål.

Under besøget fremhævede flere undervisere, at de udvalgte fag bygger videre på de fagelementer, som eksisterede, før den nye studieordning fra 2016 trådte i kraft. Underviserne fremhævede dog, at et nyt tværgående element på uddannelsen i skuespil, herunder i de udvalgte fagelementer, er, at refleksion hos de studerende er blevet opprioriteret og, som det fremgår af ovenstående beskrivelser, udgør et centralt element i undervisningen på uddannelsen i skuespil.

Bedømmelsen af fagelementerne foretages i forbindelse med den afsluttende semestersamtale på hvert semester, som den linjeansvarlige afholder med den studerende, og hvor der samles op på alle semesterets fagelementer. Akkrediteringspanelet bemærker dog, at det ikke fremstår klart i materialet, hvornår i fagelementernes forløb de studerende udprøves og bedømmes med hensyn til læringsmålene. Under besøget spurgte panelet, om de studerende var bevidste om, hvornår de blev afprøvet i de enkelte undervisningsforløb og fagelementer. Her kom det frem, at flere studerende var usikre på, præcis hvornår de blev bedømt og afprøvet.

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at refleksionselementet er blevet opprioriteret i den nye studieordning, da dette ifølge panelet er en essentiel del af udviklingen og tilegnelsen af skuespilfaglige kompetencer hos de studerende. Opprioriteringen af refleksionselementet kommer blandt andet til udtryk i fagelementet kontekstuelle vidensfag I-IV, hvor de studerende får refleksionstræning og præsenteres for kunst- og teaterteori og litteratur, samt i de studerendes eget projektarbejde med tilhørende refleksion.

På baggrund af ovenstående vurderer akkrediteringspanelet samlet set, at de udvalgte fagelementers indhold og undervisningsformer i tilstrækkelig grad understøtter, at de studerende opnår de kompetencer, som fremgår af fagelementernes læringsmål. Akkrediteringspanelet har som beskrevet kun valgt fagelementer fra 1. og 2. semester, da studieordningen kun er ca. et år gammel. Det er, efter gennemgang af den samlede studieordning, panelets forventning, at uddannelsens indhold og undervisningsformer samlet set understøtter læringsmålene, således at de studerende opnår kompetencer svarende til en kunstnerisk bacheloruddannelse. Panelet vurderer dog, at bedømmelse og udprøvning forekommer uformel og upræcis i praksis, og at flere studerende er usikre på, hvornår de afprøves og bedømmes.

Hvilke strategier og tiltag er iværksat for at afhjælpe eventuelle problemer med gennemførelsestid og frafald?

I det nedenstående præsenteres tallene om gennemførelsestid og frafald på uddannelsen i skuespil på linjerne i hhv. København, Odense og Aarhus. Tallene om gennemførelsestid for perioden 2014-16 ligger på fire år, mens frafaldstallene i perioden 2010-12 har ligget på mellem 0 og 1:

København

Gennemførelsestid

År	2014	2015	2016
Antal dimittender	8	8	8
Gennemsnitlig studietid	4 år	4 år	4 år

Frafald

År	2010	2011	2012
Antal optagne	8	8	8
Frafaldne efter 1 år	0	0	0
Frafaldne efter normeret studietid + 1 år	0	0	0
Fortsat indskrevne	0	0	0

(Redegørelse inkl. bilag, s. 30).

Som det fremgår af ovenstående, har alle studerende i opgørelsesperioden gennemgået uddannelsen på normeret tid, hvilket ifølge den tidligere studieordning var fire år.

Odense

Gennemførelsestid

År	2014	2015	2016
Antal dimittender	8	8	8
Gennemsnitlig studietid	4 år	4 år	4 år

Frafald

År	2010	2011	2012
Antal optagne	8	8	8
Frafaldne efter 1 år	0	0	0
Frafaldne efter normeret studietid + 1 år	0	0	0
Fortsat indskrevne	0	0	0

(Redegørelse inkl. bilag, s. 30).

Som det fremgår af ovenstående, har alle studerende i opgørelsesperioden gennemgået uddannelsen på normeret tid, hvilket ifølge den tidligere studieordning var fire år.

Aarhus

Gennemførelsestid

År	2014	2015	2016
Antal dimittender	9	7	8
Gennemsnitlig studietid	4 år	4 år	4 år

Frafald

År	2010	2011	2012
Antal optagne	8	8	8
Frafaldne efter 1 år	1	0	0
Frafaldne efter normeret studietid + 1 år	0	1	0
Fortsat indskrevne	0	0	0

(Redegørelse inkl. bilag, s. 30).

Som det fremgår af ovenstående, er én studerende, der blev optaget i 2010 i Aarhus, faldet fra i løbet af det første år af personlige årsager. Af de studerende, der blev optaget i 2011 i Aarhus, var der én, der faldt fra uddannelsen, hvilket også skyldtes personlige årsager. De to frafaldne studerende har ifølge DDSKS givet anledning til at fokusere yderligere på studieparathed i forbindelse med optagelsesprocessen (redegørelse inkl. bilag, s. 30). DDSKS beskriver desuden, at to studerende fra optaget i 2009 var på sygeorlov i 2012 efter deres tredje år, hvorefter de kom tilbage og afsluttede uddannelsen i 2014 sammen med årgangen fra 2010, hvilket forklarer, at der var ni dimittender i 2014 (redegørelse inkl. bilag, s. 30).

DDSKS beskriver, at den individuelle og grundige optagelsesproces gør, at de få studerende, der optages på uddannelsen, er meget motiverede for at gennemføre uddannelsen. Undervisningen har desuden stort fokus på den enkelte studerendes talent og udviklingsbehov, hvilket resulterer i en uddannelse, der i høj grad er individuelt tilrettelagt, og som følges tæt af den uddannelsesansvarlige, der også følger op på evt. problemer med fravær eller lignende (redegørelse inkl. bilag, s. 31).

Det fremgår af studieordningen, at hvis en studerende dumper et fagelement eller bliver forsinket et semester, skal der lægges en plan for, hvordan det forsømte kan indhentes i det kommende semester, eller den studerende skal påtage sig en afløsningsopgave, der demonstrerer, at den studerende har nået læringsmålene for det pågældende fagelement. Planen lægges i forbindelse med semestersamtalen (redegørelse inkl. bilag, s. 31).

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at skolen har øget fokus på ansøgernes studieparathed i forbindelse med optagelsesprocesserne.

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af tallene om gennemførelse og frafald, at uddannelsen i skuespil samlet set ikke har problemer med gennemførelse eller frafald.

Er underviserne pædagogisk kvalificerede?

Undervisernes pædagogiske kvalifikationer vurderes for både eksterne og interne undervisere i forbindelse med ansættelse og kontraktfornyelse. Her tages der ifølge skolen stilling til, om underviserne har de rette pædagogiske forudsætninger med hensyn til at gøre de studerende i stand til at nå læringsmålene (redegørelse inkl. bilag, s. 32). Efter ansættelsen af nye eksterne undervisere indhenter den uddannelsesansvarlige de studerendes tilbagemeldinger på, om undervisningen har været pædagogisk kvalificeret, eksempelvis i forbindelse med de faste møder mellem de studerende og den uddannelsesansvarlige eller gennem skriftlige evalueringer (redegørelse inkl. bilag, s. 32).

Det fremgår desuden, at DDSKS har indledt et samarbejde med UCSJ om udviklingen af undervisernes pædagogiske kvalifikationer. DDSKS og UCSJ udbyder gennem en samarbejdsaftale et modul i pædagogisk viden og forskning fra den pædagogiske diplomuddannelse, som er særligt målrettet undervisere på de kunstneriske vidergående uddannelser. Forløbet skal kvalificere underviserne til at udvikle kunstnerisk pædagogisk praksis på baggrund af pædagogisk viden og forskning. Modulet er ifølge skolen tænkt som et pædagogikum for underviserne, og der deltog 23 undervisere fra hele skolen, heraf 10 fastansatte undervisere fra uddannelsen i skuespil, på det første hold, som startede i efteråret 2016 (redegørelse inkl. bilag, s. 33). Skolen forventer, at et tilsvarende antal undervisere på tværs af skolens uddannelser vil deltage i modulet i 2017/18 (redegørelse inkl. bilag, s. 33). DDSKS oplyser, at tilbuddet først og fremmest var tiltænkt fastansatte undervisere, men at der også er eksempler på at eksterne undervisere på DDSKS har deltaget i modulet (høringssvar).

DDSKS fremhæver desuden, at et større antal af skolens undervisere gennemfører, og har gennemført, pædagogiske udviklingsprojekter (PUV), som ligeledes bidrager til at styrke undervisernes pædagogiske kompetenceniveau. Denne styrkelse sker ifølge skolen for både de undervisere, der foretager PUV, og de undervisere og studerende, der deltager i præsentationen af projekterne (redegørelse inkl. bilag, s. 32). Som eksempel på et igangværende PUV-projekt kan fremhæves Janicke Brath og Susanne Hjem Pedersens projekt Refleksion som værktøj i den skabende proces, som fokuserer på at inkludere en teater- og kunstreflektorisk dimension i de studerendes soloprojekter og derved kvalificere de studerende som procesorienterede og reflekterende kunstnere. PUV-projektet sigter mod at styrke de studerendes evne til at træffe kvalificerede, selvstændige og kunstneriske valg i det praktiske arbejde (<https://ddsk.dk/da/projekter/refleksion-som-vaerktoej-i-den-skabende-proces>).

Under besøget fremhævede flere undervisere, at pædagogikumkurset havde været enormt udbytterigt for deres undervisning, og at de pædagogiske virkemidler i høj grad er med til at hæve det faglige niveau i deres undervisning.

Under besøget spurgte akkrediteringspanelet også de studerende, hvordan de oplevede undervisernes pædagogiske kvalifikationer. Her fremhævede flere studerende fra linjen i Aarhus, at der var stor variation i undervisernes pædagogiske kompetencer, hvilket ifølge de studerende kan gå ud over den faglige formidling. Panelet bemærker i den forbindelse, at undervisningsmiljøvurderingen fra primo 2016 viser, at kun 52 % af de studerende på linjen

i Aarhus var meget enig eller enig i, at der var en god kobling mellem teori og praksis, hvilket kunne indikere pædagogiske udfordringer (redegørelse inkl. bilag, s. 363). Panelet konstaterer dog samtidig, at undervisningsmiljøvurderingen udelukkende rummer besvarelser fra studerende på den tidligere studieordning, og at undersøgelsen er opdelt efter geografisk placering, hvorfor både dramatisk skrivekunst og skuespil er med i resultaterne for Aarhus (redegørelse inkl. bilag, s. 40). På den baggrund konstaterer panelet, at det er vanskeligt at vurdere betydningen af undersøgelsen i forhold til den nuværende studieordning og sammenhængen på uddannelsen. Det fremgår af materialet, at den linjeansvarlige i Aarhus efter sin tiltrædelse i stillingen i 2016 afholdte møder med samtlige studerende på linjen i Aarhus, så de studerende kunne give deres mening om udfordringerne på uddannelsen til kende. På baggrund af drøftelser med de studerende samt resultaterne i undervisningsmiljøvurderingen, har DDSKS besluttet at ansatte fire nye undervisere på linjen i Aarhus samt foretage ændringer i skemalægningen for at gøre strukturen i uddannelsen bedre for de studerende og desuden sat ekstra fokus på at forbedre den løbende kommunikation med de studerende (redegørelse inkl. bilag, s. 33, 37 og 372). DDSKS skriver desuden, at den efterfølgende undervisningsevaluering for efterårssemestret 2016 indikerer, at de ovenstående tiltag har haft en positiv effekt på de studerendes tilfredshed med undervisningen på linjen i Aarhus, og desuden, at uddannelsens studienævn vurderer, at problemerne er løst og taget hånd om (høringssvar). Panelet anerkender desuden DDSKS' tiltag med at tilbyde underviserne pædagogiske kvalifikationer gennem samarbejdet med UCSJ, men bemærker, at der endnu ikke har været eksterne undervisere fra uddannelsen i skuespil på det pågældende modul.

Panelet konstaterer på baggrund af ovenstående, at ledelsen på linjen i Aarhus har et betydeligt fokus på at etablere et velfungerende og sammenhængende undervisningsmiljø, men vurderer, at problemerne med flere underviseres pædagogiske kvalifikationer i praksis endnu ikke er løst tilfredsstillende.

Akkrediteringspanelet konstaterer desuden, at der mangler institutionelle retningslinjer for integrationen af de eksterne undervisere i det faglige miljø, men vurderer ikke, at der på nuværende tidspunkt i praksis er udfordringer hermed på uddannelsen i skuespil.

Har de studerende mulighed for udlandsophold?

På alle uddannelser på DDSKS er det muligt at søge merit for uddannelseselementer gennemført på partnerinstitutioner i udlandet. De nye studieordninger fra 2016 styrker desuden muligheden for længerevarende ophold i udlandet i kraft af muligheden for studie- og praktikforløb i udlandet (redegørelse inkl. bilag, s. 33). På uddannelsen i skuespil indgår international udveksling som et valgfrit fagelement på tredje studieår.

De studerendes ophold i udlandet organiseres typisk gennem udvekslingsprogrammerne Erasmus+ og Nordplus. DDSKS beskriver, at undervisningens indhold, niveau og bedømmelse sikres gennem de interinstitutionelle aftaler mellem DDSKS og partnerskabsinstitutioner, hvilket også gør, at udvekslingsophold ikke forlænger de studerendes samlede studietid (redegørelse inkl. bilag, s. 33).

De studerende har mulighed for at tage på udlandsophold af både længere, fx udveksling, og kortere varighed. Et kortere ophold er defineret som under 12 uger og kan arrangeres både gennem skolens formelle aftaler og gennem uformelle aftaler organiseret af enkelte undervisere eller de studerende selv (redegørelse inkl. bilag, s. 33).

Skuespiluddannelsen er en del af det nordiske teaternetværk Norteas, hvor de studerende blandt andet har mulighed for en uges udveksling med de øvrige nordiske og baltiske scenekunstskeoler gennem Nordic Common studies (redegørelse inkl. bilag, s. 34). DDSKS forklarer desuden, at det på alle tre linjer på uddannelsen i skuespil er almindeligt med studieture.

Akkrediteringspanelet vurderer, at de studerende på uddannelsen i skuespil har mulighed for at tage på udlandsophold uden studietidsforlængelse.

Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling

Kvalitetssikringen af uddannelsen er i overensstemmelse med de europæiske standarder og retningslinjer for de videregående uddannelsesinstitutioners interne kvalitetssikring af uddannelser og er velfungerende i praksis.

Uddybning:

Institutionen sikrer, at:

- der gennemføres løbende kvalitetssikring og -udvikling af uddannelsens tilrettelæggelse og gennemførelse, herunder indsamling, analyse og anvendelse af relevant information og de studerendes evaluering af undervisningen,
- der gennemføres periodiske evalueringer af uddannelsen med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter,
- dele af uddannelsen, som gennemføres uden for institutionen, herunder praktik og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, omfattes af det systematiske kvalitets-sikringsarbejde,
- uddannelsens fysiske faciliteter, og materielle ressourcer er relevante for at realisere målene for læringsudbyttet.

Vurdering

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at kvaliteten af uddannelsens tilrettelæggelse og gennemførelse løbende bliver sikret og udviklet, herunder at der bliver indsamlet, analyseret og anvendt relevant information inklusive studerendes evaluering af undervisningen. Panelet vurderer, at kvalitetssikringspolitikken er omfattende og styrende for kvalitetssikringen af uddannelsen i skuespil, men konstaterer samtidig, at kvalitetssikringspolitikken, herunder de periodiske evalueringer, er ny og derfor endnu ikke fuldt ud gennemprøvet. Der er imidlertid procedurer for gennemførelse af periodiske evalueringer af uddannelsen med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter.

Der gennemføres løbende kvalitetssikring af kravene for optagelse på uddannelsen og af optagelsesprocessen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at de nødvendige faciliteter og ressourcer sikres på uddannelsesstederne, således at de studerende kan gennemføre uddannelsen og nå de samlede mål for læringsudbytte. Panelet vurderer desuden, at der gennemføres løbende undersøgelser af uddannelsens studiemiljø.

Akkrediteringspanelet vurderer, at det på uddannelsen gennem skriftlige aftaler, løbende dialog med de studerende og opfølgning på tilfredsstillende forhold sikres, at de studerendes praktikophold har den fornødne kvalitet. De dele af uddannelsen, som kan gennemføres uden for institutionen, er omfattet af kvalitetssikringsarbejdet.

Uddybning af vurderingen

Institutionens kvalitetssikring af udbuddet kan være et led i arbejdet med at udmønte et fælles kvalitetssikringssystem på institutionen. AI gør dog opmærksom på, at vurderingerne nedenfor, selvom de berører et fælles kvalitetssikringssystem, alene omhandler kvalitetssikringen af de konkrete uddannelser, og at kravene i en uddannelsesakkreditering ikke svarer til de mere omfattende krav til et kvalitetssikringssystem, som bekendtgørelsen stiller i forbindelse med institutionsakkreditering.

Den samlede vurdering af kriteriet tager blandt andet afsæt i DDSKS' kvalitetssikringspolitik, der er gældende for alle skolens uddannelser. Den samlede vurdering er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Bliver information om uddannelseskvaliteten løbende indsamlet og anvendt?

Indsamling af nøgletal

Ifølge institutionens kvalitetssikringspolitik bliver en række informationer indsamlet pr. 1. oktober hvert år. Informationerne bliver så vidt muligt fremstillet i en standardtabel med tallene for de seneste tre år. Det drejer sig om:

- Antal ansøgere
- Antal optagne
- Antal indskrevne studerende
- Antal indskrevne studerende på normeret tid
- Antal afgangsstuderende
- Antal afgangsstuderende på normeret tid
- Antal udgående udvekslingsstuderende
- Antal indgående udvekslingsstuderende
- Antal betalende studerende fra lande uden for EU/EØS.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 142).

Der udarbejdes desuden årligt en beskæftigelsesrapport med data om dimittendernes beskæftigelse (Kultur og kirke | Kulturlivets økonomi og struktur | Uddannelse og beskæftigelse på kulturområdet), som tilgår aftagerpanelet og ledergruppen (redegørelse inkl. bilag, s. 143).

De studerendes evaluering af undervisningen og uddannelsen

Kvalitetssikringspolitikken stiller krav om, at der skal gennemføres en løbende mundtlig evaluering af undervisningen – både holdundervisning, individuel undervisning og projektføreløb (redegørelse inkl. bilag, s. 128).

Det forventes, at holdunderviseren:

- Gennemgår beskrivelsen af forløbet i studiekataloget med de studerende ved undervisningens start
- Har overblik over de studerendes øvrige undervisning på semesteret
- Løbende – og minimum midtvejs og ved afslutningen af forløbet – er i dialog med de studerende om undervisningen og behovet for evt. justeringer. Dialogen kan være mundtlig eller skriftlig.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 128).

Derudover gennemføres der en elektronisk skriftlig evaluering ved semesterets afslutning, der er tilpasset det enkelte uddannelsesforløb. Evalueringsskemaet kan vedrøre både udvalgte tværgående forløb og det samlede semester. På baggrund af besvarelserne udarbejdes der en anonymiseret opsamling for hver uddannelse og en opsamling for hvert af de undervisningsforløb, der involverer flere uddannelser. Opsamlingen tilgår de relevante studienævne, den uddannelsesansvarlige og planlægningsteamene.

Den uddannelsesansvarlige og planlægningsteamene har ansvar for:

- At give feedback på resultaterne fra evalueringerne til den enkelte underviser og evt. også til den linjeansvarlige. Hvis den uddannelsesansvarlige vurderer, at undervisningsevalueringen peger på særligt kritiske forhold, udarbejdes der et evalueringsnotat, hvor situationen analyseres yderligere i samarbejde med underviseren og evt. også med studerende, og hvor der peges på forbedringspunkter til det næste forløb. Evalueringsnotatet sendes til det relevante studienævn.
- At udarbejde en skriftlig opfølgingsplan, som sendes til høring i det relevante studienævn.
- Efter studienævnets tilbagemelding at igangsætte den del af opfølgningen, der handler om planlægning, ansættelser og ressourcer.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 129).

Studienævnet har ansvar for at:

- Gennemgå opsamlingen samt det evt. uddybende evalueringsnotat med fokus på sammenhængen mellem studieordningens læringsmål, studiekataloget og undervisningens ressourcer, planlægning og organisering
- Gennemgå den uddannelsesansvarliges opfølgingsplan

- Igangsætte den del af opfølgningen, der ligger inden for studienævnets opgaveområde, fx forslag til justering af studiekataloget eller studieordningen. (Redegørelse inkl. bilag, s. 129).

Når resultaterne fra undervisningsevalueringen er færdigbehandlet, udarbejdes der en evalueringsrapport til offentliggørelse på hjemmesiden.

Det fremgår af materialet, at den elektroniske skriftlige evaluering først er taget i brug på afdelingen i København fra efterårssemesteret 2016, og at ovenstående opfølgningsproces ikke var igangsat på ansøgningstidspunktet for akkrediteringen. Akkrediteringspanelet har dog set et eksempel på, hvordan undervisningsevalueringen foregår i praksis, for fagelementet fagligt fundament (redegørelse inkl. bilag, s. 38 og 411-416).

Under besøget bekræftede de studerende, at der efter hvert semester indsamles skriftlige evalueringer på baggrund af undervisningen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at evalueringen af undervisningen er velfungerende, men bemærker samtidig, at metoden for indsamling er ny på uddannelsen i skuespil.

Undervisningsmiljøvurdering

I kvalitetssikringspolitikken beskrives desuden proceduren for undervisningsmiljøvurderinger. De gennemføres hvert tredje år og sætter fokus på de studerendes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø (redegørelse inkl. bilag, s. 118). Den seneste undervisningsmiljøvurdering blev gennemført i februar 2016 af et eksternt konsulentfirma. Rapporten om det fysiske og det psykiske undervisningsmiljø er opdelt i lokaliteter/afdelinger og dermed ikke nødvendigvis i uddannelser. Eksempelvis rummer besvarelsene fra afdelingen i Aarhus svar fra respondenter fra både skuespiluddannelsen og uddannelsen i dramatisk skrivekunst. Af kvalitetssikringspolitikken fremgår det, at arbejdsmiljøudvalget har ansvaret for opfølgning med hensyn til det fysiske arbejdsmiljø, mens de relevante studienævn har ansvaret for opfølgning med hensyn til det psykiske undervisningsmiljø.

Den samlede svarprocent i undervisningsmiljøvurderingen var 71 i 2016 (redegørelse inkl. bilag, s. 353). Resultaterne for den psykiske del var overordnet set positive. Her udtrykte 98 % af respondenterne, at de generelt var tilfredse med deres uddannelse, mens hhv. 90 % og 95 % af respondenterne udtrykte, at de var tilfredse med det faglige niveau på uddannelsen og det faglige udbytte af undervisningen (redegørelse inkl. bilag, s. 353).

På baggrund af undersøgelsen besluttede skolerådet at arbejde videre med handlingsplaner vedrørende krænkende adfærd ved at nedsætte en arbejdsgruppe, der består af tre studerende og tre undervisere, som refererer direkte til rektor. Arbejdsgruppen skulle ifølge redegørelsen præsentere det første udkast på skolerådsmødet 22. februar 2017 med henblik på efterfølgende drøftelse og vedtagelse i ledergruppen og offentliggørelse og implementering i marts 2017 (redegørelse inkl. bilag, s. 40-41). Som det fremgik i kriterium IV, viste undervisningsmiljøvurderingen desuden at kun 52 % af de studerende på linjen i Aarhus var meget enig eller enig i, at der var en god kobling mellem teori og praksis, hvilket blandt andet er imødegået gennem en dialog med de studerende om sammenhængen mellem fagene. Dette skete ifølge DDSKS, da den nye linjeansvarlige i Aarhus tiltrådte stillingen i 2016. Den nye linjeansvarlige samlede alle studerende, som dermed havde mulighed for at give deres mening om udfordringerne på uddannelsen til kende. Dette resulterede ifølge skolen blandt andet i nyansættelser, ny skemalægning samt bedre løbende kommunikation med de studerende (redegørelse inkl. bilag, s. 37 og 372).

Foruden ovenstående konstaterer akkrediteringspanelet, at der er udarbejdet handleplaner med henblik på at imødekomme kritikken i besvarelsene for alle institutionens lokaliteter, hvilket fremgår af undervisningsmiljøvurderingens afsluttende afsnit (redegørelse inkl. bilag, s. 372-373).

Dimittendundersøgelse

Hvert tredje år gennemføres der en kvalitativ dimittendundersøgelse, som også fokuserer på de studerendes evaluering af uddannelsens indhold i relation til deres beskæftigelsessituation. Den seneste dimittendundersøgelse blev som tidligere beskrevet gennemført i efteråret 2016 og omfattede dimittender fra perioden 2012-16 (redegørelse inkl. bilag, s. 145). Samlet set har 85 af uddannelsens dimittender svaret, hvilket svarer til 63 % af dimittenderne.

derne (redegørelse inkl. bilag, s. 148). Af kvalitetssikringspolitikken fremgår det, at dimittendundersøgelsen som minimum skal indgå i den systematiske gennemgang af studieordningerne hvert tredje år (redegørelse inkl. bilag, s. 143).

Resultaterne fra den forrige dimittendundersøgelse, der blev gennemført i 2013, er indgået i arbejdet med at udvikle studieordningerne for uddannelserne i forbindelse med omlægningen til kunstneriske bacheloruddannelser, hvilket er beskrevet under kriterium I. Dette er blandt andet afspejlet i indførelsen af det obligatoriske fagelement i entreprenørskab på 5 ECTS-point på alle uddannelser og indførelsen af mere selvstændigt projektarbejde, og det er særligt afspejlet i indførelsen af TKU på 10 ECTS-point, der gennemføres på tværs af alle uddannelser på 3. semester, og i det kunstneriske udviklingsprojekt på 15 ECTS-point på 5. semester (redegørelse inkl. bilag, s. 41).

Aftagerpanel

DDSKS beskriver, at der er tilknyttet et samlet aftagerpanel til hele institutionen. Ifølge kvalitetssikringspolitikken skal aftagerpanelet mødes med rektor to gange i løbet af semesteret. Referater fra aftagerpanelets møder lægges på intranettet og deles med de relevante studienavn (redegørelse inkl. bilag, s. 144).

Som beskrevet har aftagerpanelet i efteråret 2016 påbegyndt en gennemgang af DDSKS' fem uddannelser ved først at kigge på uddannelsen i skuespil, som var på dagsordenen 19. september 2016. Forud for mødet fik aftagerpanelet tilsendt studieordningen, og på selve mødet deltog de ansvarlige for uddannelsen i hhv. København, Odense og Aarhus. Efter en kort præsentation af hver afdeling med særligt fokus på den strategiske udvikling af fagmiljøet drøftede aftagerpanelet uddannelsen og kom med anbefalinger til den fortsatte udvikling, herunder eksempelvis at det bør være et vigtigt fokuspunkt, at linjerne i Odense og Aarhus ligeledes får glæde af den øgede integration med de øvrige uddannelser på DDSKS. De resterende fire uddannelser vil ligeledes blive drøftet efter denne fremgangsmåde i løbet af 2017 (redegørelse inkl. bilag, s. 18 og 144).

Øvrige aktiviteter med eksterne interessenter

Som beskrevet tidligere har DDSKS fra 2016 styrket sin kontakt til scenekunstbranchens aktører ved at gennemføre to-tre årlige fokusgruppemøder for forskellige aftagergrupper og interesseorganisationer. Gennem disse fokusgruppemøder indhenter DDSKS løbende viden og erfaring fra sin omverden. I 2016 har rektor eksempelvis afholdt to møder med TIO. Det er aftalt at mødes fremover og drøfte praktikordninger, børneteaterfestival, faggrupper m.m. (redegørelse inkl. bilag, s. 19).

Rektor afholder desuden løbende dialogmøder med andre af scenekunstens aktører, når der er behov for at belyse særlige områder og/eller problemstillinger. I 2016 har rektor afholdt en række dialogmøder, fx en dialog om fremtidigt samarbejde med de teatertekniske uddannelser på tekniske højskoler (AARHUS TECH og NEXT Uddannelsen København) og været i dialog med Dansk Skuespillerforbund om sammenhængen mellem uddannelse og praktik (redegørelse inkl. bilag, s. 19).

Censorer

Det fremgår af kvalitetssikringspolitikken, at når censorkorpset er beskikket, udpeger rektor en censorformand, som skal skrive en årlig udtalelse til rektor om censorernes arbejde og deres indtryk af uddannelserne. Censorformanden har ansvar for dialogen med de øvrige censorer og understøttes administrativt (redegørelse inkl. bilag, s. 135).

Det fremgår af materialet, at der også indgår en censor i alle optagelsesudvalgene på skolens uddannelser (redegørelse inkl. bilag, s. 122).

Ledelsesinformation

I kvalitetssikringspolitikken beskrives det desuden, at studienævnet efter hvert semester afgiver en udtalelse til rektor, som indeholder følgende:

- Planlagte og gennemførte ændringer af studieordninger
- Dispensation fra gældende studieordninger

- Beskikkelse af eksterne censorer
  - Optagelsesudvalg og -procedurer
  - Uddannelsesplaner for studerende på orlov
  - Merit
  - Studiekatalog
  - Undervisningsevaluering
  - Undervisningsmiljøvurdering
  - Høringsvar på ændringer i uddannelsernes lovgrundlag.
- (Redegørelse inkl. bilag, s. 141)

Første gang studienævnene udtalte sig til rektor, var efter afslutningen af efterårssemesteret 2016 (redegørelse inkl. bilag, s. 39).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der ikke indsamles oplysninger om frafald, men da uddannelsen har meget få studerende, er det panelets opfattelse, at alle relevante aktører i organisationen ville vide det, hvis nogen af de studerende stoppede på uddannelsen.

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at ledelsen på uddannelsen, i kraft af blandt andet undervisningsmiljøundersøgelsen, er opmærksom på udfordringerne på linjen i Aarhus, og at ledelsen har reageret ved blandt andet at ansætte nye undervisere på uddannelsen.

På baggrund af ovenstående vurderer akkrediteringspanelet samlet set, at kvalitetssikringspolitikken er omfattende og styrende for kvalitetssikringen af uddannelsen i skuespil. Det er panelets vurdering, at der indsamles relevante data, som indgår i kvalitetssikringen og kvalitetsudviklingen af uddannelsen.

Hvordan sikres løbende kvaliteten af kravene for optagelse og optagelsesprocessen som helhed?

Ved optagelsesprocessens afslutning er det den uddannelsesansvarlige, der er ansvarlig for at gennemføre og følge op på en evaluering af processen med inddragelse af optagelsesudvalget og den relevante studiekoordinator (redegørelse inkl. bilag, s. 124).

Som beskrevet gennemførte institutionen i 2016 en fælles spørgeskemaundersøgelse for alle medlemmer af optagelsesudvalgene med fokus på deres oplevelse af informationsgrundlag, bedømmelseskriterier og håndtering af uenighed i forbindelse med bedømmelsen. Resultaterne fra evalueringen har primært haft betydning for udarbejdelsen af procedurerne for ansøgning og optagelse, hvor der på den baggrund blandt andet er indført retningslinjer for udarbejdelse af bedømmelseskriterier og for den eksterne censors rolle, når der ikke er et entydigt flertal i forbindelse med bedømmelsen (redegørelse inkl. bilag, s. 42).

Akkrediteringspanelet vurderer, at der gennemføres løbende kvalitetssikring af kravene for optagelse på uddannelsen og af optagelsesprocessen.

Bliver den samlede uddannelse periodisk evalueret med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter?

Ifølge kvalitetssikringspolitikken gennemføres der hvert tredje år en uddannelsesevaluering med inddragelse af to eksterne interessenter (redegørelse inkl. bilag, s. 117). Den første uddannelsesevaluering skal efter planen gennemføres i 2019 ved afslutningen af det første gennemløb for uddannelserne under de nye studieordninger (redegørelse inkl. bilag, s. 40).

Det fremgår af proceduren for periodisk evaluering af uddannelserne på DDSKS, at to eksperter fra aftager-, uddannelses- og forskningsinstitutioner skal udfordre uddannelsernes mål, indhold, tilrettelæggelse og kvalitetssikring (redegørelse inkl. bilag, s. 117). Eksperterne mødes i henhold til procedurerne med institutionen to gange. Det første møde har til hensigt at definere og fastlægge temaer, som eksperterne anser som centrale for udviklingen af uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse. Anden gang mødes eksperterne med de relevante uddannelsesansvarlige og studerende. Eksperterne udarbejder et skriftligt notat i samarbejde med den projektansvarlige,

hvor de vurderer uddannelsen og kommer med specifikke anbefalinger med hensyn til uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse (redegørelse inkl. bilag, s. 117).

Den skriftlige rapport indgår som grundlag for en gennemgang af studieordningerne hvert tredje år (redegørelse inkl. bilag, s. 117).

Som et pilotprojekt for uddannelsesevalueringerne gennemførte rektor i efteråret 2016 et peer review af studieordningerne for uddannelserne i iscenesættelse, skuespil, musical og scenekunstnerisk produktion (redegørelse inkl. bilag, s. 347-349). Peer reviewet af studieordningerne og aftagerpanelets møde om uddannelsen i skuespil, der blev gennemført i efteråret 2016, har ikke givet anledning til akutte ændringer i studieordningerne, men derimod ført til en række opmærksomhedspunkter, som DDSKS planlægger at implementere i foråret 2017. Det drejer sig særligt om:

- Tydeligere definitioner af faglighed og kunstsyn
  - En nuanceret beskrivelse af relationen mellem teori, refleksion og praksis
  - Fælles sprogbrug på tværs af studieordningerne
  - Bedre balance med hensyn til antallet og omfanget af læringsmål for hvert fagelement.
- (Redegørelse inkl. bilag, s. 40).

Akkrediteringspanelet vurderer, at DDSKS har en procedure for periodisk evaluering af uddannelsen med inddragelse af eksterne interessenter. Panelet bemærker dog, at denne procedure endnu ikke er afprøvet i praksis, da den første evaluering vil pågå i 2019.

Sikrer uddannelsen løbende de nødvendige fysiske faciliteter og materielle ressourcer?

På uddannelsen i skuespil har de fysiske faciliteter en, ifølge institutionen, central betydning for uddannelsens kvalitet, da faciliteter og ressourcer udgør de grundlæggende rammer, der er nødvendige for at realisere uddannelsen i skuespil (redegørelse inkl. bilag, s. 42).

Som tidligere beskrevet gennemføres der hvert tredje år en undervisningsmiljøvurdering blandt de studerende. Der følges op på vurderingen af det fysiske undervisningsmiljø, ved at de uddannelsesspecifikke rapporter med resultaterne fra de åbne spørgsmål sendes til arbejdsmiljøudvalget, som udarbejder handlingsplaner, der sættes i værk af ledelsen, og er ansvarligt for den løbende opfølgning. Eksempler på opfølgning af undervisningsmiljøvurderingen fra 2016 vil blive beskrevet for hver afdeling i det følgende (redegørelse inkl. bilag, s. 118).

Da undervisningen i skuespil foregår på de tre forskellige afdelinger, vil de fysiske faciliteter og materielle ressourcer i hhv. København, Aarhus og Odense kort præsenteres nedenfor.

Afdelingen i København huser ud over skuespiluddannelsen ligeledes iscenesættelseslinjerne i scenografi, lyd og lys samt uddannelsen i scenekunstnerisk produktion, og derfor er der en række værksteder, som ikke findes på de øvrige afdelinger. Produktionsafdelingens værksteder består af en skræddersal med sminke, et værksted til træ- og metalarbejde og et lysværksted. Der er derudover følgende undervisningslokaler:

- Otte black box-produktionsrum, en teatersal og et scenetårn til projekter
- Syv mindre rum – primært til sang- og taleundervisning
- Et større undervisningslokale med plads til fysisk udfoldelse
- Tre teorilokaler
- Et it-lokale.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 42-43).

Ud over ovenstående rummer afdelingen i København et lager med kostumer, møbler, podier m.m. (redegørelse inkl. bilag, s. 43).

DDSKS beskriver, at der på baggrund af undervisningsmiljøvurderingen i 2016 er blevet bevilget penge til at optimere og forskønne kantineområdet. Ud over de ovennævnte faciliteter har de skuespilstuderende på afdelin-

gen i København et lokale, der primært fungerer som socialt mødested på tværs af årgangene (redegørelse inkl. bilag, s. 43).

På afdelingen i Aarhus gennemføres det meste af undervisningen i følgende af skolens lokaler:

- To træningslokaler
- To black box-produktionsrum
- Fire sang-/talelokaler
- Et øvelokale med instrumenter/forstærkere til samspil
- Et kostumerum
- Et sminkerum/garderobe backstage
- Et bibliotek
- Et stort mødelokale
- To fællesrum til henholdsvis lærere og studerende med tilhørende køkken.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 43).

Derudover har afdelingen et kostumelager, et omklædningsrum, et sminkerum og en garderobe.

Med hensyn til det generelle fysiske arbejdsmiljø på afdelingen blev der i undervisningsmiljøvurderingen fra 2016 udtrykt utilfredshed med blandt andet belysningen på afdelingen i Aarhus. DDSKS beskriver, at man på den baggrund har engageret en belysningsekspert, der har til hensigt at forbedre lysforholdene i uddannelsens undervisningslokaler. Et andet eksempel på opfølgning med hensyn til undersøgelsens resultater er, at afdelingen i Aarhus har indført fleksible åbningstider, så de studerende kan bruge lokaler og produktionsforhold uden for normal arbejdstid (redegørelse inkl. bilag, s. 43).

DDSKS har desuden en samarbejdsaftale med Aarhus Teater, som blandt andet indbefatter fordelagtige billetpriser, billig mad til de studerende i teatrets kantine samt lån af arbejdsrum på teatret (redegørelse inkl. bilag, s. 43).

Afdelingen i Odense flytter i sommeren 2017 fra de nuværende faciliteter i Sukkerkogeriet på Roersvej til det nyopførte ODEON sammen med Syddansk Musikkonservatorium, hvilket ifølge institutionen vil betyde en klar opgradering af det tekniske udstyr. Den uddannelsesansvarlige for linjen i Odense er løbende blevet inddraget i byggeprojektet og har været med til at sikre, at de fysiske ressourcer er optimeret i forhold til uddannelsen – og med hensyn til forholdet mellem individuel undervisning, holdundervisning og projekter. I de nye bygninger får uddannelsen blandt andet:

- Tre prøverum
- En forestillingssal
- En dansesal
- Et antal lokaler til individuel undervisning i teori, mødefaciliteter, værksteder, omklædning og ophold.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 43).

Grundet flytningen har der hovedsageligt været fokus på at bruge ressourcer på de vigtigste opfølgingspunkter i forbindelse med undervisningsmiljøvurderingen fra 2016. Denne opfølgning indebærer blandt andet en dialog med udlejeren om behovet for at få stillet lokaler til rådighed i nabobygningen på grund af problemer i enkelte undervisningslokaler, hvilket ikke kunne løses inden flytningen. Som en del af samarbejdsaftalen med Odense Teater er det desuden muligt for de studerende at benytte sig af teatrets fysiske ressourcer, herunder skræddersal, rekvisitlager og bil til transport af større scenografier (redegørelse inkl. bilag, s. 43-44).

DDSKS beskriver, at der siden august 2016 har været en biblioteksaftale, som er fælles for alle uddannelsens tre linjer. Biblioteket ligger fysisk sammen med Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konserverings bibliotek på Holmen, og der er ansat en bibliotekar, som servicerer alle afdelinger, hvilket inkluderer vejledning og undervisning i informationssøgning (redegørelse inkl. bilag, s. 42).

I forbindelse med akkrediteringen besøgte akkrediteringspanelet linjen i Odense. Under sit besøg på uddannelserne fik panelet en rundvisning i både de nuværende samt de fra sommeren 2017 anvendte lokaler, som er ved at blive klargjort til overtagelse. På linjen i Odense har panelet set blandt andet træningslokaler, black box-rum, sanglokaler, bibliotek, kantine/køkken, fællesrum, øvelokale med instrumenter, sminkerum/garderobe og kostumerum. I de nyopførte bygninger så panelet lignende lokaler, som dog ikke er taget i brug endnu og stadig er under konstruktion. Samlet set fik panelet dog et positivt indtryk af de nye lokaler i ODEON.

Under besøget fremhævede de studerende på alle tre linjer generelt, at de var tilfredse med de fysiske faciliteter, selvom enkelte studerende nævnte, at lokalerne flere steder bærer præg af slid grundet mange års brug. Blandt de studerende fra Aarhus blev det desuden nævnt, at der i spidsbelastningsperioder kan være rift om afdelingens black box-faciliteter, når der skal øves i forbindelse med projekter.

Underviserne i København fremhævede ligeledes under besøget, at der i løbet af projektførelserne, når de studerende arbejder i mindre grupper, ligeledes kan være trængsel i skolens lokaler. Dette løses blandt andet gennem muligheden for at låne rum på teatre, i dansehaller eller lignende.

Akkrediteringspanelet bemærker, at der i undervisningsmiljøvurderingen fra 2016 har været udtrykt kritik af uddannelsens fysiske faciliteter. Især på afdelingen i Odense viser undervisningsmiljøvurderingen, at der blandt andet har været kritik af inventar i undervisningslokalene samt af maskiner og udstyr, hvilket dog efter panelets vurdering vil blive væsentligt forbedret ved indflytningen i de nye lokaler. Panelet bemærker samtidig, at der er generel tilfredshed fra de studerendes side med de fysiske faciliteter, og bemærker desuden, at DDSKS reagerer på de studerendes kritikpunkter i undervisningsmiljøvurderingen.

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at der er de nødvendige faciliteter og ressourcer på uddannelsesstederne, til at de studerende kan gennemføre uddannelsen og nå de samlede mål for læringsudbytte. Panelet vurderer desuden, at der gennemføres løbende undersøgelser af uddannelsens studiemiljø.

Bliver praktik kvalitetssikret?

Af kvalitetssikringspolitikken fremgår det, at praktik foregår inden for rammerne af de relevante moduler i studieordningen, og at arbejdsbelastningen skal svare til det normerede antal ECTS-point. Når praktikstedet er fundet, har den uddannelsesansvarlige ansvar for, at der indgås en skriftlig praktikaftale med fokus på den studerendes læring. Praktikaftalen kan udarbejdes på baggrund af en skabelon og afleveres til den relevante studiekoordinator (redegørelse inkl. bilag, s. 130).

Den uddannelsesansvarlige skal derefter sikre, at der pågår en løbende dialog mellem praktikstedet og den studerende under praktikforløbet, og i forbindelse med semestersamtalen skal der være særligt fokus på at evaluere den studerendes praktikforløb. Den uddannelsesansvarlige har derefter ansvar for, at der følges op på de forhold, der ikke lever op til den gensidige aftale (redegørelse inkl. bilag, s. 130).

På linjen i Aarhus er der fra institutionens side indgået praktikaftaler med Aarhus Teater og Teatret Svalegangen, mens der på linjen i Odense er indgået en særtaftale med Odense Teater om muligheden for praktik for de studerende (redegørelse inkl. bilag, s. 44).

Under besøget beskrev flere undervisere fra de enkelte linjer, at praktikaftalerne, i kraft af kvalitetssikringspolitikken, er blevet mere formaliserede, end det har været tilfældet tidligere, hvilket er med til at sikre kvaliteten og opfølgningen med hensyn til de studerendes praktik.

Akkrediteringspanelet vurderer, at det på uddannelsen gennem skriftlige aftaler, løbende dialog med de studerende og opfølgning på utilfredsstillende forhold sikres, at de studerendes praktikophold har den fornødne kvalitet.

Om akkrediteringen

Lovgrundlag

En akkrediteringsvurdering af en kunstnerisk uddannelse er en faglig vurdering af, om uddannelsen lever op til foruddefinerede kriterier. Denne akkrediteringsvurdering er foretaget med udgangspunkt i de kriterier for uddannelsers kvalitet og relevans, som er fastlagt i bekendtgørelse nr. 339 af 6.4.2016 (bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser under Kulturministeriet).

Metode og proces

Akkrediteringsprocessen bygger på metodiske elementer, som er internationalt anerkendte, og på de europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse. Hovedelementerne i akkrediteringsprocessen er, at institutionen indsender sit skriftlige materiale for at vise, hvordan kriterierne er opfyldt, at et fagligt akkrediteringspanel vurderer dette, og at der udarbejdes en akkrediteringsrapport, som offentliggøres.

AI har tilrettelagt akkrediteringsprocessen med det formål at sikre en transparent proces og tilvejebringe et solidt dokumentationsmateriale, som akkrediteringspanelet kan foretage sin vurdering på baggrund af.

Processen skitseres kort herunder. En uddybning af processen findes i AI's *Vejledning til uddannelsesakkreditering af Kulturministeriets uddannelser. Eksisterende uddannelser*, som er tilgængelig på www.akkr.dk.

- Institutionen har været inviteret til et vejledende informationsmøde om akkrediteringsopgaven.
- Institutionen har indsendt redegørelsen og bilag for at vise, hvordan de opfylder kriterierne. Kravene til den skriftlige dokumentation fremgår af *Vejledning til uddannelsesakkreditering af Kulturministeriets uddannelser. Eksisterende uddannelser*.
- Akkrediteringspanelet og AI har analyseret materialet ud fra de kriterier, som er fastlagt for akkreditering af eksisterende uddannelser, og har bedt institutionen om at indsende supplerende dokumentation ved tvivlsspørgsmål.
- Akkrediteringspanelet og AI har været på besøg på uddannelsesinstitutionen.
- AI har udarbejdet akkrediteringsrapporten på baggrund af institutionens skriftlige materiale og besøget samt akkrediteringspanelets analyse og vurdering heraf. Rapporten er godkendt af akkrediteringspanelet.
- Rapporten har været i høring på uddannelsesinstitutionen. Hvis institutionen har indsendt et høringssvar, der har givet anledning til ændringer i vurderinger i rapporten, vil det fremgå i det følgende afsnit om sagsbehandling.
- AI har sendt den endelige akkrediteringsrapport til Akkrediteringsrådet og har samtidig offentliggjort rapporten på www.akkr.dk. Akkrediteringsrapporten danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv uddannelsesakkreditering, betinget positiv uddannelsesakkreditering eller afslag på uddannelsesakkreditering.
- Akkrediteringsrådet meddeler sin afgørelse til uddannelsesinstitutionen og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Organisering

Fra AI har akkrediteringskonsulent Jakob Grandjean Bamberger stået for at gennemføre akkrediteringsprocessen og at udarbejde rapporten i samarbejde med områdechef Steffen Westergård Andersen, der har haft det overordnede ansvar.

Sagsbehandling

Dokumentationen er modtaget 15. december 2016.

Akkrediteringsrapporten er sendt i høring hos institutionen 20. juni 2017.

Indstilling

Høringssvaret har medført, at indstillingen er ændret fra betinget positiv akkreditering til positiv akkreditering. Den ændrede indstilling skyldes nye oplysninger i høringssvaret. Her har DDSKS redegjort for, at de to TKU-fagelementer på 3. semester er tilrettelagt og undervist af undervisere med erfaring fra KUV samt, at der på uddannelsen i Aarhus er en underviser mere, som har erfaring fra KUV. Dermed er den samlede KUV-erfaring blandt undervisere og tilrettelæggere større end først antaget.

Panelet er desuden i høringssvaret blevet bekræftet i, at ledelsen på skuespiluddannelsen har fokus på og foretaget relevante tiltag for at tage hånd om de studerendes kritik af undervisningen i Aarhus. Dette er primært gjort ved at ansætte nye undervisere, ændre i opbygningen for uddannelsen og forbedre kommunikationen løbende med de studerende.

Akkrediteringsrapporten er behandlet på Akkrediteringsrådets møde 11. oktober 2017.

Bemærkninger

Scenekunsts skolens ansøgning indeholder dokumentation, som er identisk for alle skolens uddannelser. Som konsekvens af dette er der identisk tekst i akkrediteringsrapporterne for de fire scenekunstuddannelser iscenesættelse, musical, scenekunsterisk produktion og skuespil.

Akkrediteringen af uddannelsen er foretaget på baggrund af ny studieordning gældende fra august 2016. Akkrediteringspanelet har således set praksiseksempler på studieordningens udmøntning på 1. og 2. semester af uddannelsen. For moduler, fagelementer, kurser o.lign., der er nye i forhold til den tidligere studieordning på hhv. 3., 4., 5. og 6. semester, har panelet haft studieordningens beskrivelser heraf til rådighed som vurderingsgrundlag, da fagaktiviteterne endnu ikke har været gennemført i praksis.

Dokumentation – samlet oversigt

- Redegørelsen
- Studieordning

Bilag - Kriterium 1

- Bilag 9 Definitioner fra Danmarks Statistik
- Bilag 10 Populationstabel til ledighedstal fra Danmarks Statistik
- Bilag 11 Sammenligningsgrundlag fra Kulturministeriet
- Bilag 12 KUR-notat - tabeller fra kulturstatistik 2016
- Bilag 13 Ny fordeling af studieårsværk på bachelor- og kandidatniveau
- Bilag 14 Kvalitetssikring af uddannelser
- Bilag 15 Dimittendundersøgelse 2016 (udkast)
- Bilag 16 Omverdensanalyse DDSKS 2015
- Bilag 17 Referat fra møde i aftagerpanelet 27-01-16
- Bilag 18 Referat fra møde i aftagerpanelet 18-05-16
- Bilag 19 Referat fra møde i aftagerpanelet 19-09-2016
- Bilag 33 Kulturministeriets svar på ny fordeling af årsværk

Bilag - Kriterium 2

- Bilag 22 Notat om sammenhængen mellem de faglige miljøer på DDSKS
- Bilag 21 Notat om udvikling af videngrundlaget på DDSKS
- Bilag 29 Ansøgning om FUSA-midler DDSKS 2016
- Bilag SK1A De fastansatte underviseres aktiviteter, København
- Bilag SK1B De fastansatte underviseres aktiviteter, Odense
- Bilag SK1C De fastansatte underviseres aktiviteter, Aarhus
- Bilag SK2A Udvalgte eksterne underviseres aktiviteter, København
- Bilag SK2B Udvalgte eksterne underviseres aktiviteter, Odense
- Bilag SK2C Udvalgte eksterne underviseres aktiviteter, Aarhus
- Bilag SK3 Sammenhæng mellem fagelementer og undervisere
- Bilag SK4 Overblik over tilrettelæggernes aktiviteter

Bilag - Kriterium 3

- Bilag 23 ansøgningsvejledning for 2017
- Bilag SK5 Sammenhæng mellem målbeskrivelser

Bilag - Kriterium 4

- Bilag 25 Overblik over kortere og længerevarende studieophold 2015 DDSKS
- Bilag 30 Oversigt over inter-institutionelle aftaler på DDSKS
- Bilag 24 Skemaeksempler
- Bilag SK6A Beskrivelse af udvalgte fagelementer Odense
- Bilag SK6B Beskrivelse af udvalgte fagelementer Aarhus
- Bilag SK6C Beskrivelse af udvalgte fagelementer København

Bilag - Kriterium 5

- Bilag 26 Notat om peer review af studieordninger 2016
- Bilag 28 UMV DDSKS 2016
- Bilag 31 Operationelle mål og resultatmålene i rammeaftalen DDSKS 2016-18
- Bilag 27 Forretningsorden for studienævnet for skuespil
- Bilag SK9 Evalueringsrapport, fagligt fundament E16
- Bilag - Særlige forhold
- Bilag 1 Udredning om de videregående uddannelser på scenekunstmrådet 2013
- Bilag 2 Aftale med Kulturministeriet om akkreditering af DDSKS' uddannelser
- Bilag 3 Notat til Kulturministeriet om DDSKS bacheloruddannelser
- Bilag 4 Lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet
- Bilag 5 Styrelsesbekendtgørelse DDSKS
- Bilag 6 Uddannelsesbekendtgørelse DDSKS
- Bilag 32 DDSKS organisationsdiagram 2016

Følgrebrev med rektors godkendelse

Supplerende dokumentation

- Svar på supplerende spørgsmål vedr. antal ansøgere på DDSKS' uddannelser [15. maj 2017]
- Sammenligningsgrundlag for ledighedstal [21. august 2017]

Høringssvar inkl. bilag